

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KOBİ KREDİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Yunus ERTAŞ

Ekonomi ve Finans Ana Bilim Dalı
Bankacılık ve Sigorta İşletmeciliği Programı

Tez Danışmanı : Doç.Dr. Ramazan KURTOĞLU

Mart, 2015

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KOBİ KREDİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Yunus ERTAŞ
Y1212.170002

Ekonomi ve Finans Ana Bilim Dalı
Bankacılık ve Sigorta İşletmeciliği Programı

Tez Danışmanı : Doç.Dr. Ramazan KURTOĞLU

Mart, 2015

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Ekonomi Ve Finans Ana Bilim Dalı Bankacılık Ve Sigorta İşletmeciliği Tezli Yüksek Lisans Programı Y1212.170002 numaralı öğrencisi Yunus ERTAŞ'ın "KOBİ KREDİLERİ" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 27.01.2015 tarih ve 2015/02 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *Kabul* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *Onaylanmıştır* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :09/03/2015

1)Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ramazan KURTOĞLU

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Güneri AKALIN

3) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Ercan EYUBOĞLU

[Handwritten signatures in purple ink]

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Kobi Kredileri” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

09.03.2015

YUNUS ERTAŞ

ÖNSÖZ

KOBİ'ler özellikle günümüzün değişen ve zorlaşan koşullarında ekonominin canlılığını ve hayatiyetini sürdürmesinde, işsizliğin azaltılmasında, yeni iş sahalarının oluşmasında ve ihracata katkıda önemli bir faktör olarak ön plana çıkmaktadır. Ekonomik lokomotif görevi gören KOBİ'ler ekonomik çöküntüden kurtuluşun reçetesi olarak bilinmektedir.

Günümüzün küreselleşmiş dünyasında bir ülkede yatırımları ve ihracatı arttırmak, istihdamı yükseltmek ve işsizliği azaltmak, ekonomik krizlere karşı dayanıklı bir ekonomiye sahip olmak isteniyorsa KOBİ'leri teşvik edecek politikaların izlenmesi gereklidir. KOBİ'lerin geliştirilmeleri ve desteklenmelerine yönelik uygulamalara duyulan ihtiyacın en temel göstergelerinden birisi de; özellikle Türk ekonomisi içinde istihdam ve işletme sayısı açısından taşıdıkları öneme karşılık yarattıkları katma değer düşük olmasıdır. KOBİ'lerin başlıca sorununun finansman sorunu olduğu göz önüne alındığında, KOBİ Bankacılığı ve bunun paralelinde KOBİ kredileri önem kazanmaktadır.

Bu çalışmada beni yönlendirip tezi hazırlamama yardımcı olan değerli Doç.Dr.Ramazan Kurtoğlu Hocama, benden desteğini hiç esirgemeyen, geceli gündüzlü çalışmalar yaptığımız değerli kardeşim ve arkadaşım Sn. Recep BAKIRHAN'a ve ayrıca sevgili eşime teşekkürlerimi borç bilirim.

İstanbul, 2015

Yunus Ertaş

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vii
ÇİZELGE LİSTESİ	viii
ÖZET	ix
ABSTRACT	x
1.GİRİŞ	1
2. KÜÇÜK VE ORTA BOYLU İŞLETMELER	3
2.1. KOBİ Tanımında Kullanılan Ölçütler	3
2.2. Türkiye’de KOBİ Tanımı	4
2.2.1. Türkiye’de farklı kurumlarca kullanılan KOBİ tanımları	5
2.2.1.1. KOSGEB tanımı	5
2.2.1.2. Halk Bankası tanımı	5
2.2.1.3. Eximbank tanımı	6
2.2.1.4. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tanımı	6
2.2.1.5. Hazine Müsteşarlığı tanımı	6
2.2.1.6. Dış Ticaret Müsteşarlığı tanımı	7
2.2.1.7. TÜİK ve DPT tanımı	7
2.3. Avrupa Birliği’nde KOBİ Tanımı	7
2.4. Bazı Ülkelerde KOBİ Tanımı	8
2.4.1. Amerika Birleşik Devletleri’nde KOBİ tanımı	8
2.4.2. Japonya’da KOBİ tanımı	9
2.4.3. OECD KOBİ tanımı	10
3. KOBİ’LERİN ÖZELLİKLERİ, AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARI	11
3.1. KOBİ’lerin Özellikleri	11
3.1.1. Nicel (Kantitatif) Özellikler	11
3.1.2. Nitel (Kalitatif) Özellikler	12
3.2. KOBİ’lerin Avantajları	12
3.3. KOBİ’lerin Dezavantajları	13
4. KOBİLERİN ÖNEMİ VE DESTEKLENMESİ	14
4.1. Dünyada KOBİ’lerin Önemi	14
4.2. Türkiye’de KOBİ’lerin Önemi	18
4.3. KOBİ’lerin Desteklenmesi	21
4.4. Türkiye’de KOBİ Desteği ile İlgili Düzenlemeler	22
4.5. KOBİ’leri Destekleyen Kurum ve Kuruluşlar	24
4.5.1. Kamu kurum ve kuruluşları	24
4.5.2. Mesleki kuruluşlar	25
4.5.3. Özel kuruluşlar	25
4.5.4. Yurtdışı destekli kurum ve kuruluşla	25
4.6. Destek veren belli başlı kurum detayları	25
4.6.1. Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlığı	25
4.6.2. Maliye bakanlığı	26

4.6.3. Gümrük ve ticaret bakanlığı	26
4.6.4. Hazine müsteşarlığı	27
4.6.5. Dış ticaret müsteşarlığı	27
4.6.6. Halk bankası	27
4.6.7. TESKOMB	28
4.6.8. Kredi garanti fonu A.Ş	28
4.6.9. KOSGEB	29
4.6.9.1. KOSGEB destekleri	29
4.6.10. Ticaret odaları	30
5. FİNANSAL KAYNAK OLARAK KOBİ KREDİLERİ	31
5.1. KOBİ'ler Açısından Banka Kredilerinin İşlevleri	31
5.2. Banka Kredilerinin Unsurları	31
5.2.1. Süre (Vade)	31
5.2.2. Güven (İtimat)	31
5.2.3. Risk	31
5.3. KOBİ Bankacılığı ve Türkiye'deki Uygulamaları	31
5.3.1. Türkiye'de KOBİ bankacılığı gelişim süreci	33
5.3.2. Türkiye'de KOBİ bankacılığı faaliyetleri	34
5.3.3. Türkiye'de KOBİ kredilerinin toplam krediler içindeki payı	35
5.4. KOBİ Kredi Türleri	36
5.4.1. Banka kaynaklı TL nakit krediler	37
5.4.1.1. İskonto – iştirak kredisi	37
5.4.1.2. TL çek iskonto–iştirak kredisi	38
5.4.1.3. TL nakit kredi	38
5.4.1.4. Gün içi TL nakit kredi	39
5.4.1.5. Nakit yönetimi tl nakit kredi	39
5.4.1.6. Bloke çek kredisi	39
5.4.1.7. TL spot/overnight spot kredi	39
5.4.1.8. Aylık/Dönemsel taksit ödemeli tl nakit kredi	39
5.4.1.9. Rotatif krediler	40
5.4.1.9.1. Borçlu cari hesap (bch) kredisi	40
5.4.1.9.2. Çek / Senet karşılığı tl nakit kredi	41
5.4.1.10. TL İhracat kredisi	41
5.4.1.11. Döviz endeksli tl kredi	42
5.4.1.12. Eşit taksit ödemeli döviz endeksli kredi	42
5.4.2. Banka kaynaklı TL gayrinakit krediler	43
5.4.2.1. Türk parası teminat mektupları	43
5.4.2.2. Çek taahhüt kredisi	43
5.4.3. Banka kaynaklı yabancı para nakit krediler	43
5.4.3.1. Döviz kredileri	43
5.4.3.2. Dünya bankası kredileri	45
5.4.3.2.1. Dünya bankası kredisi kullanarak yatırım yapan firma örneği	46
5.4.3.3. Avrupa yatırım bankası kredileri	64
5.4.4. Banka kaynaklı yp gayrinakit krediler	64
5.4.4.1. Yabancı para teminat mektupları	64
5.4.4.2. Prefinansman kredileri	64

5.4.4.3. İthalat kredileri	64
5.5. Banka Dışı Kaynaklı Krediler	67
5.5.1. Eximbank kredileri	67
5.5.1.1. Sevk öncesi ihracat kredileri	67
5.5.1.2. İhracata hazırlık kredisi (performans kredisi)	67
5.5.1.3. Özellikli krediler	68
5.5.1.4. Diğer konular	68
5.5.2. Ülke kredileri	68
5.5.2.1. GSM kredileri	69
5.5.2.2. E.C.G.D. kredileri	69
5.5.2.3. HERMES kredileri	69
5.5.2.4. SERV kredileri	69
5.5.3. Sendikasyon kredileri	70
5.6. Türkiye’de Bankaların Sağladığı KOBİ Kredileri	70
5.6.1. Türkiye Halk Bankası	70
5.6.1.1. Türkiye Halk Bankası’nın esnaf, sanatkar ve KOBİ’lere sağladığı finansal destekler	71
5.6.1.2. Türkiye Halk Bankası’nın esnaf, sanatkar ve KOBİ’lere sağladığı finansman dışı destekler	73
5.6.1.2.1. Kredi garanti fonu	73
5.6.2. Eximbank kredileri ve KOBİ sınıflaması	73
5.6.3. Türkiye Kalkınma Bankası’ndan KOBİ’lere desteği	74
6. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME	77
KAYNAKLAR	81
ÖZGEÇMİŞ	83

KISALTMALAR

AB	:Avrupa Birliği
AYB	:Avrupa Yatırım Bankası
BASEL II	:Bankaların sermaye yeterliliklerinin ölçülmesine ve değerlendirilmesine İlişkin olarak Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından yayımlanan standartlar bütünüdür.
BDDK	:Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
BSMV	:Banka Sigorta Muamele Vergisi
DB	:Dünya Bankası
DEK	:Döviz Endeksli Kredi
DİİB	:Dahilde İşleme İzin Belgesi
DKF	:Döviz Kazandırıcı Faaliyetler
DPT	:Devlet Planlama Teşkilatı
DTM	:Dış Ticaret Müsteşarlığı
EXİMBANK	:Türkiye İhracat Kredi Bankası
GB	:Gümrük Beyannamesi
HM	:Hazine Müsteşarlığı
İGEM	:İş Geliştirme Merkezi
İSST	:İhracat Sayılan Satış ve Teslimler
KGF	:Kredi Garanti Fonu A.Ş.
KOBİ	:Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler.
KOSGEB	:Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi
LIBOR	:Londra Bankalararası Para Piyasasındaki Günlük Faiz Oranı
OECD	:Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
SBA	:Small Business Administration
SME	:Small and medium size enterprises. (KOBİ)
SÖİK-DVZ	:Sevk Öncesi Döviz İhracat Kredisi
SÖİK-TL	:Sevk Öncesi Türk Lirası İhracat Kredisi
SPK	:Sermaye Piyasası Kurulu.
TBB	:Türkiye Bankalar Birliği.
TCMB	:Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası.
TESKOMB	:Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri
TOBB	:Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TPE	:Türk Patent Enstitüsü
TPKK	:Türk Parası Koruma Kanunu
TTK	:Türk Ticaret Kanunu
TÜBİTAK	:Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	:Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRKAK	:Türk Akreditasyon Kurumu
UNIDO	:Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü
VRHİB	:Vergi Resim Harç İstisna Belgesi

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 2.1: Ülkelerin KOBİ Tanımlarını Belirlerken Dikkate Aldığı Ölçütler	4
Çizelge 2.2: Türkiye’de Resmi Gazete’de Yer Alan KOBİ Tanımı Kriterleri	5
Çizelge 2.3: Halk Bankası’nın KOBİ Tanımı Kriterleri	5
Çizelge 2.4: Avrupa Birliği’nin KOBİ Tanımı	8
Çizelge 2.5: Amerika Birleşik Devletleri’nde KOBİ’ler	9
Çizelge 2.6 : Japonya’da KOBİ Tanımı	10
Çizelge 2.7: OECD’nin KOBİ Tanımı	10
Çizelge 4.1: Bazı Gelişmekte Olan Ülke Ekonomilerinde KOBİ’lerin Yeri	15
Çizelge 4.2 : Bazı Gelişmiş Ülke Ekonomilerinde KOBİ’lerin Yer	16
Çizelge 4.3: AB-25’de Ölçeklerine Göre İşletmelerin Ekonomik Performansı	16
Çizelge 4.4: Sektör ve Çalışan Sayılarına Göre Girişimlerin Dağılımı	19
Çizelge 4.5: KOBİ’lerin Ekonomideki Payının Yıllar İçinde Seyri	20
Çizelge 4.6: Kobi’lerde Sektörel Bazda Çalışan Başına Düşen Katma Değer Ve İhracat	20
Çizelge 5.1: Ticari ve Bireysel Kredilerin Toplam Krediler İçindeki Payı	36
Çizelge 5.2: Teknik Analizdeki Firma Tanıtım Bilgileri	48
Çizelge 5.3: Proje Değerlendirme Raporu	52
Çizelge 5.4: Kredi Değerliliği Ölçüm Kriterlerinde Dikkati Çeken Hususlar ..	53
Çizelge 5.5: Satın Alınacak Makine, Tesisler, Ürün - Hammadde Gider Bilgileri	56
Çizelge 5.6: Personel Çizelgesi	56
Çizelge 5.7: Gelir – Gider Çizelgesi	59
Çizelge 5.8: Net İşletme Sermaye Çizelgesi.....	60
Çizelge 5.9: Nakit Akım, İtfa ve Detay İtfa Çizelgesi.....	61
Çizelge 5.10: Başabaş Analiz Çizelgesi	63
Çizelge 5.11: KOBİ’lere yönelik faaliyetlerde “KOBİ Bankacılığı” Hizmeti Sunan Bankalar Ve Ürünleri	75

KOBİ KREDİLERİ

ÖZET

KOBİ'ler sadece ekonomik hayatta değil sosyal hayatta da geniş bir yer tutmaktadır. İstihdam alanı oluşturan ve bunu sürdürmede başarılı olma arzuları, cesaretli adımları ve yatırım yapma istekleri ekonomiye her zaman artı bir değer kazandırmaktadır.

KOBİ'ler istihdamın ve üretimin önemli bir bölümünü karşılamakta ve ekonomide önemli bir yer tutmaktadır. Tüm dünyada ülkeler, ekonomilerinin dinamiğini oluşturan KOBİ'lerin desteklenmesine yönelik politika ve programlar geliştirirken, bankalar da "KOBİ Bankacılığı" adı altında KOBİ'lere yönelik kredi imkânlarını devreye sokmaktadır.

2000'li yıllara gelince bankaların çoğu, mevduat bankacılığı şeklinde çalışırken ekonominin lokomotifi olan KOBİ'leri geç de olsa fark etmeye başladılar. Ekonomiye katma değeri yüksek olan KOBİ'lere yönelik çıkarılan krediler ile istihdamın artırılıp ekonominin dinamiğini oluşturmaları amaçlanırken, bu işletmelerin büyümesiyle bankacılık karlılığının da büyümesi hedeflenmiştir.

Dört bölümden oluşan bu çalışmanın birinci bölümünde, Kobilerin tanımı ve temel özelliklerine değinilmiştir. İkinci bölümde avantaj ve dezavantajları ile Türkiye ve dünya ekonomisindeki önemi anlatılmıştır. Üçüncü bölümde, Türkiye'de KOBİ'lerin desteklenmesi ve destek sağlayan belli başlı kurum ve kuruluşlar belirtilmiştir. Dördüncü bölümde bankalarda genel kabul görmüş kredi çeşitleri ve bazı bankalarda KOBİ'lere yönelik verilen hizmetlerle beraber bir firmanın finansman teknik analiziyle ekonomiye sağlayacağı katma değer konuları ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, KOBİ Kredileri, KOBİ Bankacılığı, Finansman Teknik Analizi

ABSTRACT

SMEs have an important role in economic life as in social life. They bring a value for economy with their desire to invest and create employment area and for their courageous steps to maintain these desires,

In 2000s; most of banks, while they were working as deposit banking, realized the SMEs which are the locomotive of economy. With realizing that SMEs will play a great role in profitability of banks and that the main policy of the country will be intended to them, they put into effect funds and different types of banking products for SMEs. With the credits for SMEs which has high added value for economy; as increasing the employment and creating the dynamic of economy were being aimed, with growing of these businesses the profitability of banks is also aimed.

SMEs provide the big part of production and employment and they keep an important role in economy. Countries in the whole world; as they develop programs and policies intended to support SMEs which are the dynamics of their economy; banks, on the other hand, are developing credit opportunities in the name of “SME Banking”.

In the first chapter of this work which consists four chapter, definition of SMEs and their main features has been given. In the second chapter, their advantages, disadvantages and their importance in Turkey and world has been explained. In the third chapter, supporting SMEs in Turkey and main establishments which support SMEs have been specified. In the last chapter; with specifying the main fund that banks give and services that banks provide and with a financing technical analysis of a firm, added value that this firm gives to economy has been discussed.

Key Words: SME, SME loads, SME Banking, Financing Technical Analysis

1.GİRİŞ

KOBİ'ler, hem ekonomik hem de sosyal yönleri olan ekonomik birimlerdir. Her iki yönleriyle de özellikle küreselleşme sonrasında dikkatleri üzerlerine çekmektedirler. KOBİ'lerin ekonomik açıdan dikkati çekici yönlerinin başında, krizler karşısındaki dayanıklılığı gelmektedir. Tarihsel süreç içerisinde görülmektedir ki; KOBİ'ler, ekonomik krizlerden fazla etkilenmemiş, aksine bu krizleri atlama da büyük yardımlarının olduğu görülmüştür. Kriz ortamında birçok büyük boy işletme varlığını sürdüremezken, küçük ve orta boy işletmelerin hem büyük oranda varlıklarını koruduğu, hem de büyüklerden boşalan alanlarda faaliyete geçerek üretim ve istihdam kayıplarını önlediği gözlenmektedir. Ayrıca, KOBİ'lerin, sahip oldukları esnek yapı ve kullandıkları yüksek teknoloji sayesinde, geçmiş döneme nazaran daha çok çeşitte, daha yüksek kalitede ve daha ucuza üretimin gerçekleştirilmesinin ana motoru oldukları da bilinmektedir.

Her şeyden önce ifade etmek gerekir ki, KOBİ'ler 1980'li yıllardan sonra dikkatleri üzerlerine çekmeye başlayan ekonomik birimlerdir. Sanayi Toplumu'nun ardından küreselleşme ile birlikte yeni bir toplumsal yapıya doğru geçiş başlamış, Bilgi Toplumu olarak ifade edilen yeni toplumsal yapıda başta gelişmiş ülkelerde, ardından da gelişmekte olan ülkelerde KOBİ'ler daha önemli ekonomik aktörler haline gelmişlerdir.

KOBİ'ler istihdam oluşturulmasına, yatırım yapılmasına, girişimciliğin geliştirilmesine, bölgesel kalkınmaya, verimliliğe, rekabet ortamının oluşturulmasına, özellikle de makroekonomik göstergelere önemli katkılar sağlamakla beraber; toplumun refahında ve sosyal düzenin gelişmesinde oldukça önemli bir role sahiptir.

Küçük ve orta boy işletmelerin (KOBİ) ülke ekonomisi içindeki önemi her geçen gün artmakta ve bu işletmelerin üretim, ihracat, katma değer ve yatırım içindeki payı önemli büyüklüklere ulaşmaktadır.

KOBİ'lerin, işletme bünyesinde mali danışman ve uzman istihdam edememesi, sermaye piyasasından yeterince yararlanamaması, bankacılık sisteminden yeteri

kadar destek alamaması, küçük yapıda olması, teknoloji düzeylerinin geri ve sermaye miktarlarının düşük olması, rekabet güçlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Ekonomik ve sosyal yaşam içerisinde taşıdıkları önem ve sahip oldukları avantajlara karşın önemli rekabet sorunları bulunan KOBİ'lerin bu sorunlarının odağını ise finansal konular oluşturmaktadır. KOBİ'lerin finans temelli sorunlarının çözümlenip, yoğun rekabet ortamında ayakta kalabilmeleri ve gelişip büyümelerini sağlamada finans sektörünün ana aktörü bankalara büyük sorumluluk düşmekte, finansal çözüm ortağı olarak özel hizmetler sunmaları gerekmektedir. Buna ilişkin olarak, ülkemizde faaliyet gösteren bazı Ticaret Bankaları, son yıllarda klasik bankacılık hizmetleri içerisinde "KOBİ Bankacılığı" adı altında hizmet ve ürünler sunmaya başlamıştır. Bu çalışmada KOBİ'lerin tanımı, önemi, avantaj ve dezavantajlarına değinilerek KOBİ kredileri çeşitleri üzerinde durulmuş ve bir firmanın finansal teknik analiz raporuna yer verilmiştir.

2. KÜÇÜK VE ORTA BOYLU İŞLETMELER

2.1. KOBİ Tanımında Kullanılan Ölçütler

Genel olarak KOBİ tanımları nitel ve nicel olarak iki başlık altında incelenmektedir. Ancak ülke, kurum, kuruluş ve uzmanlar tarafından nitel tanımlamaların desteğinde nicel kriterler daha ön planda tutulmuştur. Bazı nicel kriterler iş gücü, satış hasılatı, makine sayısı, makine parkı, katma değer, üretim kapasitesi gibi konuları içermektedir. Nitel kriterler ise; sermayenin sınırlı oluşu, finansal yetersizlik, girişimcinin işletmesiyle özdeşleşmesi, işletmenin sahip olduğu pazarlık gücü gibi özellikleri barındırmaktadır (Erdoğan, 2012). Bununla birlikte; çalışan sayısı, ölçme ve karşılaştırma kolaylığı açısından en fazla kullanılan ölçüt olmaktadır (Small and medium-sized enterprises 2015).

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme (KOBİ) kavramı hemen tüm ülkelerde kullanılan bir kavramdır. Ekonomilerin temel dinamiğini oluşturmalarına rağmen, Dünya literatüründe üzerinde görüş birliği sağlanan bir KOBİ tanımı bulunmamaktadır.

Kıstasları ülkeden ülkeye ve hatta bir ülkenin çeşitli kurumları arasında bile değişmekle birlikte, KOBİ kavramı, küçük ve orta ölçekli işletmelerin çeşitli kredi, eğitim, bilgi ve danışmanlık hizmetlerinden düşük bir bedelle veya bedelsiz olarak yararlandırılması amacıyla geliştirilmiştir. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi ve sektörlerin yapısı KOBİ tanımlarını doğrudan etkilemektedir. Ülkeler, KOBİ'lerin ekonomiye olan katkılarını artırmak için çeşitli politika ve programları uygulamaya koymakta ve politika ve programların hedef kitlesini belirleyebilmek amacıyla da kendi KOBİ tanımlarını oluşturmaktadırlar. Bazı ülkelerin KOBİ kavramını tanımlarken kullandığı kriterler Çizelge 2.1'de (Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, DPT, 2000.) gösterilmiştir.

Çizelge 2.1: Ülkelerin KOBİ Tanımlarını Belirlerken Dikkate Aldığı Ölçütler

ÖLÇÜTLER	SERMAYE	İŞÇİ SAYISI	CİRO+SERMAYE +İŞÇİ SAYISI
ÜLKELER	Bangladeş Endonezya Gana Hindistan Nepal Nijerya Kenya Srilanka	Brezilya Malezya OECD Tayland	AB ABD Filipinler Japonya Peru Sudan Türkiye Venezüella

2.2. Türkiye’de KOBİ Tanımı

Türkiye’de devlet kurumları ve bankalar arasında KOBİ tanımlaması konusunda bir uyum bulunmamaktadır. KOBİ kavramı ile neyin kastedildiği ifade edilecek olunursa; AB mevzuatındaki KOBİ tanımının, AB’ye uyum süreci doğrultusunda 2005 yılında düzenlenen “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik” ile birlikte ülkemizde de benimsendiği görülmektedir (Özdemir ve diğerleri, 2006). Yapılan tanımının karışıklıklara mahal vermeyecek şekilde standardize edilebilmesi için çalışmalar devam etmekte olup, bu kapsamda 04.11.2012 tarihli 28457 sayılı Resmi Gazete ’de mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler için yeni bir tanımlama yapılmıştır. Buna göre:

- a) Mikro işletme: On kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri bir milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.
- b) Küçük işletme: Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri sekiz milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.
- c) Orta büyüklükteki işletme: İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

Çizelge 2.2: Türkiye’de Resmi Gazete’de Yer Alan KOBİ Tanımı Kriterleri

Tanım Kriteri	Mikro İşletme	Küçük İşletme	Orta Büyüklükteki İşletme
Çalışan Sayısı	0-9	10-49	50-249
Yıllık Net Satış Hasılatı	≤ 1 Milyon	≤ 8 Milyon	≤ 40 Milyon
Yıllık Mali Bilançosu	≤ 1 Milyon	≤ 8 Milyon	≤ 40 Milyon

2.2.1 Türkiye’de farklı kurumlarca kullanılan KOBİ tanımları

Türkiye’de farklı kuruluşların KOBİ tanımı aşağıda verilmiştir.

2.2.1.1. KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) tanımı:

1990 yılında yürürlüğe giren 3624 sayılı KOSGEB kuruluş yasasına göre;

1–50 işçi çalıştıran imalat sanayi işletmeleri “küçük ölçekli”,

51–250 işçi çalıştıran imalat sanayi işletmeleri “orta ölçekli” addedilmiştir. Ancak, 5891 sayılı değişiklik yasasında, işletme tanımı için 3143 sayılı “Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunun Ek–1 maddesine” atıf yapılmıştır (Bayülken ve Kütükoğlu 2012).

2.2.1.2. Halk Bankası tanımı:

Müşteri segmentasyonuna göre kriterler oluşturulmuş olup müşterinin son mali yıla ait cirosu dikkate alınmaktadır (Halk Bankası 2013). Buna göre;

Çizelge 2.3: Halk Bankası’nın KOBİ Tanımı Kriterleri

Ciro (Net Satışlar)	Müşteri Tipi
150.000.00. TL ve Üstü	Kurumsal
25.000.001 TL – 150.000.000 TL Arası	Ticari
0 – 25.000.000 TL Arası	KOBİ

2.2.1.3. Eximbank (Türkiye İhracat Kredi Bankası) tanımı:

Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler, AYB yaklaşımlarına paralel olarak yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup, küçük ölçekli işletmeler 250'den ve orta ölçekli işletmeler ise 1500'den az çalışanı olan bağımsız işletmelerdir. Bu işletmelerin bağımsız kabul edilmesi için sermayesinin; %25'i ve daha fazlası başka bir şirkete/kuruluşa ait olmamalı, % 25'i veya daha fazlası başka bir şirkete/kuruluşa ait ise, grubun toplam çalışan sayısı yukarıdaki belirlenen sınırlarda olmalıdır (Türk Eximbank 2014).

2.2.1.4. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tanımı:

İmalat sanayinde faaliyette bulunan,

1–9 işçi çalıştıran, yıllık satış gelir 1 milyon TL altında olan işletmeler “mikro işletme”,

10–49 işçi çalıştıran, yıllık satış geliri 8 milyon TL altında olan işletmeler “küçük işletme”,

50–249 işçi çalıştıran, yıllık satış geliri 40 milyon TL altında olan işletmeler “orta ölçekli işletmeler” olarak tanımlanmıştır. Bağımsızlık kriteri; başka işletmelere ait sermaye oranının % 25'in altında olmasıdır (Resmi Gazete 2014).

2.2.1.5. Hazine Müsteşarlığı tanımı:

İmalat sanayinde faaliyette bulunan ve yasal defter kayıtlarında arsa ve bina hariç net sabit yatırım tutarı 950.000 TL'yi aşmayan;

1–9 işçi çalıştıran işletmeler “çok küçük ölçekli”,

10–49 işçi çalıştıran işletmeler “küçük ölçekli”,

50–250 işçi çalıştıran işletmeler “orta ölçekli”

olarak tanımlanmıştır. Bağımsızlık kriteri; başka işletmelere ait sermaye oranının % 25'in altında olmasıdır (Bayülken ve Kütükoğlu 2012).

2.2.1.6. Dış Ticaret Müsteşarlığı tanımı:

İmalat sanayinde faaliyette bulunan ve 1–200 işçi çalıştıran, gerçek usulde defter tutan, arsa ve bina hariç sabit sermaye tutarı bilanço değeri itibarıyla 2 milyon USD karşılığı TL'yi aşmayan işletmeler (Bayülken ve Kütükoğlu 2012).

2.2.1.7. TÜİK ve DPT tanımı:

1– 9 işçi çalıştıran işletmeler “çok küçük ölçekli”,

10–49 işçi çalıştıran işletmeler “küçük ölçekli”,

50–200 işçi çalıştıran işletmeler “orta ölçekli” (Bayülken ve Kütükoğlu 2012).

2.3. Avrupa Birliği'nde KOBİ tanımı

Avrupa ülkelerinde KOBİ'ler 1970'li yıllara kadar ihmal edilmiş olmak ile birlikte yaşanan krizler ve ekonomik dönüşümler sonucunda KOBİ'ler gerek iktisadi gerekse sosyal açıdan kurtuluş umudu haline gelmişler ve Avrupa Birliği ülkelerinde ekonomik kalkınmanın ve sosyal dengenin sağlanması için birlik üyesi ülkelere idari ve mali uygulamalar ile desteklenmişlerdir.

Özellikle sanayide yaşanmakta olan yapısal değişimlere uyum sağlamak ve KOBİ'lerin gelişmesine uygun bir rekabetçi ortam yaratmak amacı taşıyan Avrupa Birliği, birçok kurum ve kuruluş ile KOBİ'lere yönelik çeşitli hibeler, mali-sosyal yardımlar, teşvikler, plan ve projeler uygulamaktadır. Birlik, bu çalışmalarını ile girişimciliğin ve nitelikli bireylerin önünü açmak, işletmelerin teknolojiye uyum gösterip daha verimli üretim ve yatırım ile istihdamı arttırmak, bölgesel kalkınmayı ve rekabetçi iş ortamını diri tutmak gibi amaçları hedef almaktadır (European Commission 2005).

KOBİ'lere yönelik tüm bu mekanizmanın etkin bir şekilde işleyebilmesi adına birlik ülkelerinde standart bir KOBİ tanımı yapılması zorunluluk haline gelmiştir. İlk KOBİ tanımı 1996 yılında yapılan 96/280/EC Avrupa Birliği İşletmeler ve Sanayi Komisyonu Tavsiyesi ile gerçekleştirilmiş ve daha sonra yaşanan ekonomik gelişmelere bağlı olarak 6 Mayıs 2003 tarihinde yeni bir tavsiye kararı (2003/361/EC) hazırlanmıştır.

1 Ocak 2005 tarihinden itibaren Avrupa Birliği boyutunda KOBİ'lere yönelik ortak bir tanım getirilmiştir. Hazırlanan bu yeni düzenleme ile önceki KOBİ tanımlarından dolayı oluşan verimsizliklerin engellenmesi ve girişimcilik kavramına bağlı bir KOBİ tanımının net bir şekilde ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Aynı zamanda hazırlanan bu yeni düzenlemede Lizbon Stratejisi ve Avrupa İstihdam Stratejisi'ne büyük bir önem atfedilerek, bu stratejilerde amaçlanan hedeflere ulaşılmasının önemi vurgulanmıştır (European Comission 2005).

Çizelge 2.4 : Avrupa Birliği'nin KOBİ Tanımı

KOBİ	ÇALIŞAN İŞÇİ	YILLIK SATIŞ	MALİ BİLANÇO
Orta Ölçekli	250'den az	50 Milyon Euro'ya kadar	43 Milyon Euro'ya kadar
Küçük Ölçekli	50'den az	10 Milyon Euro'ya kadar	10 Milyon Euro'ya kadar
Mikro Ölçekli	10'dan az	2 Milyon Euro'ya kadar	2 Milyon Euro'ya kadar

AB'de KOBİ'lerin tanımı için kullanılan çalışan sayısı, yıllık satış ve mali bilanço ölçütlerine ilave olarak kullanılan bir diğer ölçüt ise Bağımsızlık Düzeyi'dir. Bu ölçüte göre KOBİ vasfı taşıyan işletmelerin hisselerinin veya sermayelerinin %25'inden fazlasına büyük bir işletmenin sahip olmaması gerekmektedir.

2.4. Bazı Ülkelerde KOBİ Tanımı

2.4.1. Amerika Birleşik Devletleri'nde KOBİ tanımı

Amerika Birleşik Devletleri'nde belli bir KOBİ tanımı olmamakla birlikte çalışan personel sayısına bağlı olarak işletmeler tasnif edilmektedir. Bu ölçüte göre Amerika Birleşik Devletleri'nde 1 ila 499 arasında personel çalıştıran işletmeler, KOBİ olarak tanımlanmaktadır (Durman ve Önder 2007).

Amerika Birleşik Devletleri hükümetlerinin KOBİ'lere yönelik politika ve uygulamalarında başvurduğu en önemli kuruluş Small Business Administration (SBA) adlı bir federal yapıdır. 1953 tarihinde faaliyete geçmiş olan bu federal kuruluş, Amerikan ekonomisinin gelişmesi ve güçlenmesi adına küçük işletmelere çeşitli finansal destek ve danışmanlık yardımlarında bulunmaktadır (Koç 2008).

Çizelge 2.5 : Amerika Birleşik Devletleri'nde KOBİ'ler

SEKTÖR	ÇALIŞAN SAYISI	YILLIK SATIŞ TUTARI
İmalat Sanayi		
-Küçük Boy	1-49	<2.5 milyon dolar
-Orta Boy	50-499	2.5-21.5 milyon dolar
Toptan Ticaret		
-Küçük Boy	1-49	7 milyon dolar
-Orta Boy	49-499	7-25 milyon dolar
Perakende Ticaret ve Hizmet Sektörü		
-Küçük Boy	-	3 milyon dola
-Orta Boy	-	3-13 milyon dolar
Tarım İşletmeleri		
-Küçük Boy	-	0.5 milyon dolar
-Orta Boy	-	0.5-9 milyon dolar

2.4.2. Japonya'da KOBİ tanımı

KOBİ'ler Japon ekonomisinde önemli bir yere sahiptirler. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında büyük yıkıntılar yaşayan Japonya'nın ekonomisi, küçük işletmeler sayesinde esneklik ve yaratıcılık göstererek sıkıntılarını aşmış ve gelişim göstermiştir. Günümüzde Japonya, KOBİ'lerini büyük ölçekli üretim yapan işletmelerinin birer tamamlayıcısı olarak organize etmiş ve büyük - küçük işletme kaynaşmasından çok başarılı bir bileşim ortaya koymuştur.

Japonya'da KOBİ'ler, büyük ölçekli işletmeler için düşük maliyetli ve yüksek nitelikli ara-mal sağlama biçiminde ortaya çıkan dolaylı bir görev üstlenmektedirler. Japon kültürünün birlik ve sadakat özelliklerinden dolayı hammadde sağlayan yan sanayinin küçük işletmeleri ile toplumsal ve kültürel temele dayanan bir birlik oluşturmuş olan büyük firmalar, Avrupa veya Amerika'nın büyük ölçekli üretim yapan firmalarına oranla önemli ölçüde esneklik ve teknik gelişim göstermişlerdir (Sariaslan 1994).

Japonya'da faaliyet gösteren işletmelerin arasında KOBİ'lerin payı yaklaşık olarak %99,7 oranında hesaplanmış ve ayrıca çalışan nüfusun %70'inin KOBİ'lerde istihdam edildiği belirlenmiştir (OECD 2005). Japonya'da KOBİ'lerin tanımlanmasında çalışan kişi sayısı ve işletmenin sermaye miktarı temel kriter olarak kabul edilmektedir (Akgemici 2007).

Çizelge 2.6 : Japonya’da KOBİ’lerin Tanımı

SEKTÖR	ÇALIŞAN İŞÇİ SAYISI	SERMAYE MİKTARI
İmalat Sektörü	300 Kişiyeye Kadar	100 Milyon Yen’e Kadar
Ticaret Sektörü	100 Kişiyeye Kadar	30 Milyon Yen’e Kadar
Hizmet Sektörü	50 Kişiyeye Kadar	10 Milyon Yen’e Kadar

2.4.3. OECD KOBİ tanımı

Sadece işletmede çalışanların sayısını esas alarak KOBİ tanımı geliştiren OECD'nin tasnifinde, işletmeler mikro, çok küçük, küçük, orta ölçekli olarak 4 grupta toplanmaktadır (Vinde 2007).

Çizelge 2.7: OECD'nin KOBİ Tanımı

İŞLETME GRUBU	ÇALIŞAN SAYISI
Mikro Ölçekli	1-4
Çok Küçük Ölçekli	5-19
Küçük Ölçekli	20-99
Orta Ölçekli	100-499

Standart bilgi toplama amacıyla, ülkeler ve kuruluşlar tarafından kabul edilen kriterleri gözeterek OECD, 1 - 9, 10 - 49, 50 - 99, 100 - 499, 500 + tasnif ölçütleri yanında, 1 - 9, 10 - 49, 50 - 249, 250 + ölçülerine göre de verileri sınıflandırmaktadır. Dünya Bankası'nın yaptırdığı çalışmalarda da, KOBİ'ler 250'den az kişiyeye iş sağlayan işletmeler olarak tanımlanmaktadır (Özdemir ve diğerleri 2006).

3. KOBİ'LERİN ÖZELLİKLERİ, AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARI

3.1. KOBİ'lerin Özellikleri

3.1.1.Nicel (kantitatif) özellikler

KOBİ'ler açısından nicel kriterler aşağıdaki gibidir:

- Çalışan kişi sayısı
- Öz sermaye
- Çalışma sermayesi
- Sabit sermaye
- Aktifler toplamı
- Enerji kullanımı
- Makine parkı değeri
- Kullanılan makine, tezgah sayısı ve gücü
- Belirli süre içerisinde ödenen ücretler
- Belirli süre içinde kullanılan çeviri güç miktarı
- Belirli süre içerisinde yapılan satış ve kar
- Belirli süre içinde kullanılan hammadde
- Sipariş sayısı ve değeri
- Katma değer
- Vardiya sayısı
- İhracatın satış miktarındaki payı
- Sermayenin bir veya birkaç kişiye ait olması
- Yönetimin bağımlı veya bağımsız olması
- Ödenen vergi miktarı (Çelik ve Akgemici 2010)

3.1.2. Nitel (kalitatif) özellikler

Kalitatif kriterler şöyledir:

- Girişimcinin işletmede fiilen çalışıyor olması
- Risk üstlenme sorumluluğunun girişimciye ait olması
- Girişimcinin işletmesiyle özdeşleşmesi
- İşletme sahipliliği
- Girişimcinin ve yöneticinin tek elde birleşmesi
- Uzmanlaşma ve iş bölümü derecesi
- Pazar payı
- Mülkiyetin bağımlılık derecesi
- İşletmenin veya sahiplerinin pazardaki etkinliği ve gücü
- İşletme sahibinin teknik yeterlilik derecesi ve mesleğine saygısı
- İşletmenin satış ve satın almadaki gücü
- İşveren ve işçi arasındaki ilişkinin niteliği
- Sermaye piyasalarında bulunabilirlik (Çelik ve Akgemici 2010)

3.2. KOBİ'lerin Avantajları

Küçük bir işletmeye sahip olmak öncelikle büyük işletmelerle rekabet etmede girişimciye iki temel amaç sağlayabilir. Bunlar; müşteri ve işletme personeli ile daha yakın ilişkiler içerisine girebilmek ve pazarlama, üretim ve hizmet konularında büyük işletmelere göre daha esnek olabilir.

Daha önce açıklananların yanı sıra, KOBİ'ler aşağıdaki ortamlarda da bir takım avantajlar elde edebilmektedirler:

- Büyük miktarda yatırım yapılmadan önce yeni bir fikir veya buluşa pazarın tepkisinin bilinmesinin zorunlu olduğunda,
- Yönetimde çok yakın denetime ihtiyaç duyulmasında,
- Üretilen mal ve hizmetin pazarının sınırlı olmasında,

- El emeğinin mal ve hizmetin üretilmesinde önemli bir faktör olmasında,
- Üretilen mal ve hizmete verilen talebin sınırlı olmasında,
- Kolay bozulabilen malların pazarlanması ya da üretilmesinde (Çelik ve Akgemici 2010)

3.3.KOBİ'lerin Dezavantajları

KOBİ'lerin dezavantajları aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Olumsuz rekabet
- Genel yönetim rekabetsizliği
- Özellikle stratejik kararların işletme sahibi ve ortaklarınca alınıp, orta ve/veya alt düzeyin görevlilerinin tam katılımının sağlanmamasında
- İşletme bünyesinde, mali danışman ve uzman istihdam edememe
- Uzman bir finansman ekibi veya departmanından yoksulluk
- Sermaye yetersizliği
- Finansal planlama yetersizliği
- Banka ve diğer finansal kurumlardan yeterli desteği görememe
- Sermaye piyasasından yeterince yararlanamama
- Ürün geliştirme eksikliği
- Üretim ve satış arasındaki koordinasyon yetersizliği
- Bağımsızlığını kaybetme ve batma riski
- Kalifiye eleman sağlayamamak
- Mevzuat ve bürokrasi (Çelik ve Akgemici 2010)

4. KOBİLERİN ÖNEMİ VE DESTEKLENMESİ

4.1. Dünyada KOBİ'lerin Önemi

Sanayileşmenin başlamasından 1973'teki ekonomik krize kadar istihdam olanaklarının esasen büyük ölçekli işletmelerce oluşturulduğu gözlenirken bu tarihten sonra artan işsizlik sorununun çözümünde büyük işletmelerden ziyade KOBİ'lerin daha önemli olduğu anlaşılmıştır. Çünkü büyük işletmeler kriz ortamında ya kapanırken ya da iş hacimlerini düşürürken dolayısıyla işsizliğe yol açarken küçük ve orta boy işletmelerin o güne kadar dikkatleri çekmeyen esnek yapıları sayesinde krizi kolay atlatabildikleri, bu nedenle bir yandan istihdamdaki paylarını korurken diğer yandan büyüklerin boş bıraktıkları pazarlarda da faaliyete geçerek ilave istihdama yol açtıkları görülmüştür (Erdoğan 2012).

Ekonomik ve sosyal gelişimini henüz sonlandıramayan gelişmekte olan ülkelerin, kalkınma politikalarında KOBİ'ler önemli bir yer tutmaktadırlar. Gelişmiş ülkelerin seviyelerine erişmek isteyen gelişmekte olan ülkeler, yoksulluğun ve ekonomik dengesizliğin giderilmesi, serbest piyasa ekonomisinin ve demokrasinin tesisi ve toplumsal refahın yaygınlık kazanması için KOBİ'lerin merkezinde bulunduğu politikaları hayata geçirmelidirler (Unido 2002). Özellikle mevcut kapalı sınıf sistemi ve ataerkil yapıya ilaveten ekonomik riskler ve sosyal yapı sebebi ile gelişen ülkelerde gerçekleştirilemeyen istikrarlı ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın yerleştirilebilmesi için girişimcilik ruhunun canlandırılması ve KOBİ'lerin yaygınlaştırılması hayati bir önem taşımaktadır (Eyuboğlu, 2003).

Çizelge 4.1: Bazı Gelişmekte Olan Ülke Ekonomilerinde KOBİ'lerin Yeri

ÜLKELER	Tüm İşletmeler İçindeki Yeri (%)	Toplam İstihdam İçindeki Yeri (%)	Toplam Yatırım İçindeki Yeri (%)	Katma Değer İçindeki Yeri %	İhracat İçindeki Yeri (%)	Toplam Krediler İçindeki Yeri (%)
G.Kore	97.8	61.9	35.7	34.5	20.2	46.08
Hindistan	98.6	63.2	27.8	50.0	40.0	15.3
Tayland	98	64.0	Bilgi Yok	47.0	50.0	Bilgi Yok
Singapur	97	44.0	27.0	43.0	10.0	27.0

Tabloda görüldüğü gibi küçük ve orta ölçekli işletmelerin, gelişmekte olan ülkeler adına taşıdığı önem büyüktür. İşletmelerin tamamına yakını KOBİ niteliğindedir. Ayrıca toplam istihdamın yarısından fazlası genellikle KOBİ'ler tarafından istihdam edilmektedir. Ancak KOBİ'lerin ekonomiye olan bu katkılarına rağmen, toplam yatırımlar arasındaki payları ve kullanılan toplam krediler arasındaki payları yetersiz bir görünüm sergilemektedir. Yine yarattıkları katma değer ve ihracat içindeki paylarına bakıldığında bu işletmelerin gelişmekte olan ülkelerde, tüm işletmeler arasında kapladıkları geniş alana oranla yetersiz ve verimsiz faaliyetlerde buldukları görülmektedir.

Sanayi Devrimi'ni takip eden yıllarda büyük ölçekli işletmelerin kitlesel üretimleri ile gelişme kaydeden birçok ülke 1970'li yıllardan itibaren bu politikalarından vazgeçmeye başlamış ve daha dengeli ve sağlıklı ekonomiler kurabilmek için KOBİ'lerin dinamizminden yararlanma yolunu seçmişlerdir. Yeni ürün ve teknolojiler geliştirebilen KOBİ'ler, gerek büyük ölçekli işletmelerin gelişimine gerekse yeni iş sahaları ortaya çıkararak ekonomiye katkı yapmaktadırlar. Avrupa Birliği ülkelerinde KOBİ'lerin payları % 98,8 oranında belirmişken, toplam istihdamın % 66'sını ve yaratılan katma değerinin % 57'sini KOBİ'ler gerçekleştirmektedirler (OECD 2005).

Çizelge 4.2 : Bazı Gelişmiş Ülke Ekonomilerinde KOBİ'lerin Yeri

Ülke Adı	Tüm İşletmeler İçindeki Yeri (%)	Toplam İstihdam İçindeki Yeri (%)	Toplam Yatırım İçindeki Yeri (%)	Katma değer İçindeki Yeri (%)	Toplam İhracat İçindeki Yeri (%)	Toplam Krediler İçindeki Yeri (%)
A.B.D	97.2	50.4	38.0	36.2	32.0	42.7
İngiltere	96.0	36.0	39.5	25.1	22.2	27.2
Almanya	99.8	64.0	44.0	49.0	31.1	35.0
Fransa	99.9	49.4	45.0	54.0	23.0	48.0
Japonya	99.4	81.4	40.0	52.0	38.0	50.0

Aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi Avrupa Birliği'ne üye olan 25 ülkede 1 işçiden 9 işçiye kadar çalışanın istihdam edildiği mikro ölçekli işletmeler ekonomik yapıda öne çıkmaktadır. Nitekim Avrupa Birliği'ndeki KOBİ'lerin ortalama istihdam ettikleri işçi sayısı 6 kişi iken aynı ortalama Japonya için 10 A.B.D. için 19 kişidir (European Commission 2002). Bununla birlikte 250 ve daha fazla işçinin istihdam edildiği büyük ölçekli işletmelerin toplam işletmeler arasında oldukça küçük bir yere sahip olmalarına karşın yaratılan katma değer, elde edilen yıllık ciro ve gerçekleştirilen istihdam açısından KOBİ'lere kıyasla çok daha verimli oldukları görülmektedir (Eurostat 2003).

Çizelge 4.3: AB-25'de Ölçeklerine Göre İşletmelerin Ekonomik Performansı

EKONOMİK GÖSTERGELER	1-9 (Mikro)(%)	10-49 (Küçük)(%)	50-249 (Orta)(%)	250+ (Büyük)(%)
İşletme Sayısının Dağılımı	91.5	7.3	1.1	0.2
İstihdamın Dağılımı	29.8	20.8	16.5	32.9
Katma Değerin Dağılımı	20.5	19.1	17.8	42.7
Yıllık Cironun Dağılımı	19.4	19.3	19.2	41.9

Avrupa Birliği'nde KOBİ'lere yönelik politikaların temeli, Küçük İşletmeler Yılı olarak kabul edilen 1983 tarihindeki Eylem Planı ile atılmıştır. 1992 tarihinde imzalanan Maastricht Anlaşması ise Avrupa Birliği KOBİ politikasının yasal dayanağı olmuştur. 2000 yılında kabul edilen Lizbon Stratejisi Avrupa Birliği'nin 10 yıl sonrasına uzanmış olarak hazırladığı bir gelecek projeksiyonu olması itibari ile KOBİ'lere dair önemli bir içeriğe sahiptir (European Economic and

Social Committee 2004). Strateji çerçevesinde, girişimciliğin önünün açıldığı, bilginin öne çıktığı, araştırma-geliştirme ve eğitim faaliyetlerinin arttırıldığı, daha rekabetçi ve yenilikçi bir ekonomi yaratılmasına yönelik çalışmalar ortaya konarak 2010 yılına kadar birliğin en güçlü, en rekabetçi, dinamik ve bilgiye dayalı bir hale getirilmesi amaçlanmış ve bu hedeflere erişmek için KOBİ'ler temel unsur olarak kabul edilmişlerdir (European Comission 2003).

19-20 Temmuz 2000 tarihleri arasındaki Feira Zirvesi sonrasında kabul edilen Küçük İşletmeler İçin Avrupa Şartı adeta Avrupa KOBİ politikalarının anayasası olma özelliğine sahip bir belgedir. Bu belgede verilmek istenen mesaj “Önce Küçük Düşün” cümlesi ile vücut bulmuş ve girişimciliğin geliştirilmesi için eğitim sisteminin yenilenmesi, işletme kurmaya yönelik bürokratik işlemlerin hızlı ve ucuz olması, vergi ve finans kolaylıkları sağlanması, teknolojik kapasitenin arttırılması, girişimcilik kültürünün birliğe aday ve üye ülkelerde yaygınlaştırılması gibi 10 temel başlığın gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Avrupa Birliği'nde KOBİ'leri etkileyen diğer çalışma ise Çerçeve Programları'dır. 1984 yılında uygulanmaya başlanan Çerçeve Programları, Avrupa bölgesinin bilimsel araştırma niteliğini ve teknolojik kapasitesini arttırmaya yönelik çabaları finansal açıdan destekleyen bir oluşumdur. Bu çerçeve programlarından Lizbon Stratejisi'nin uzantısı olan 6. Çerçeve Programı 2002 tarihinde kabul edilmiştir. 6. Çerçeve Programı ile Avrupa Birliği'ne üye ve aday ülkelerde teknolojik gelişmenin ve araştırma sahalarının desteklendiği, inovasyon faaliyetlerinin güçlendirildiği bir ortam hedeflenmiştir (European Comission 2002). 1 Ocak 2005 yılında KOBİ'lere yönelik uygulamaların daha etkin olarak işlemesi için Avrupa Birliği Komisyonu ortak bir KOBİ tanımında bulunmuştur. Ayrıca Lizbon Stratejisi'nde hedeflenen noktalara erişilememesinin ardından 2007-2013 yıllarını kapsayacak 7. Çerçeve Programı hazırlanmıştır.

Tablo 10'da ülkeler itibarıyla imalat sanayiindeki işletmelerin sayısı ve istihdamın işletme büyüklüğüne göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, KOBİ'lerin, OECD ülkelerinde imalat sanayi işletmelerinin yüzde 98-99'unu ve istihdamın ise yaklaşık yüzde 60'ını oluşturarak temel iş yaratan kesimi oluşturduğu görülmektedir. Son yıllarda, KOBİ sayısı genel işletme sayısındaki artıştan daha hızlı bir büyüme göstermiştir. Ülkeler KOBİ'lerin endüstriyel yapılanma için çok önemli olduğunu kabul etmekte ve ulusal KOBİ politikalarını ve programlarını oluştururken

bankalarda KOBİ Bankacılığı adı altında KOBİ'lere yönelik kredi imkânları ve hizmet ürünlerini geliştirici uygulamaları devreye sokmaktadır.

Dünyada KOBİ'lerin önemine ilişkin literatürde çok sayıda yapılmış çalışma vardır. İtalya'da KOBİ'lerin istihdam yaratma, teknoloji, değişim, verimlilik ve katma değer gibi özellikleri bakımından büyük şirketlerden daha iyi durumda oldukları görülmektedir. Japonya'nın rekabet gücünün gerisinde sözleşmeli çalışan bu işletmelerin oluşturduğu bir ağın bulunduğunu ortaya koymaktadır.

KOBİ'lerin ekonomiye yaptığı katkıları 7 ana başlıkta toplayabiliriz;

- a) Esnek ve hızlı üretim,
- b) Yüksek istihdam kapasitesi yaratılması,
- c) Tüketicinin spesifik ihtiyaçlarına uygun butik üretim yapılması,
- d) Büyük işletmelere ara mal temin edilmesi,
- e) Kaynak dağıtımında adaletin ve yüksek oranlı büyüme yolu ile yüksek getirinin sağlanması,
- f) Toplumda ve özellikle genç nüfus içinde girişimciliğin teşvik edilmesinin sağlanması,
- g) Ekonomideki genişleme ve daralma hareketlerine kolay uyum sağlanması.

Yüksek enflasyonlu dönem ve dolayısı ile devleti fonlayarak para kazanma devrinin sona ermesinin ardından kar marjlarının daraldığı bir ortamda, KOBİ kredileri bankalar için oldukça karlı bir plasman alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Artık daha fazla yerli ve yabancı banka piyasa payı ve kar potansiyeli nedeniyle KOBİ'lerle ilgilenmektedir.

4.2. Türkiye'de KOBİ'lerin Önemi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verilerine göre ülkemizde 250'den az çalışanı olan 3.222.133 girişim bulunmaktadır. Çalışan sayısı bilgisinin yanında satış hâsılatı ve bilanço değerlerini de içerecek şekilde düzenli yayınlanan başka veri bulunmadığından, TÜİK Yıllık İş İstatistikleri verisinde 250'den az çalışanı olan girişim sayısı, toplam KOBİ sayısı olarak kabul edilmektedir. Çalışan sayısı 250'den az olmasına rağmen satış hâsılatı veya bilanço

kriterleri bakımından KOBİ sayılma eşiğini aşan işletme sayısının toplam işletmelerin çok küçük bir oranı (yaklaşık binde bir) olduğu öngörülmektedir. Bu itibarla, KOBİ sayısı olarak TÜİK İş Kayıtlarındaki 0 - 250 çalışanı bulunan girişim sayısını esas almak mevcut durumda seçilebilecek en iyi alternatif olarak görülmektedir.

TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verilerine göre tüm girişimlerin sektör ve ölçek bazındaki dağılımı ve KOBİ'lerin ana sektör gruplarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir. Buna göre Türkiye'de toplam işletmelerin % 99,9 unu KOBİ'ler oluşturmaktadır. 0-9 çalışana sahip mikro ölçekli işletmeler, toplamın % 95,62'sini teşkil etmektedir. KOBİ'lerin %82'si hizmet ve ticaret, %13'ü imalat sektöründe faaliyet göstermektedir (TÜİK 2009).

Çizelge 4.4: Sektör ve Çalışan Sayılarına Göre Girişimlerin Dağılımı

SEKTÖR (NACE 1.1)		1-9 ÇALIŞANI OLAN GİRİŞİM SAYISI	10-49 ÇALIŞANI OLAN GİRİŞİM SAYISI	50-249 ÇALIŞANI OLAN GİRİŞİM SAYISI	250+ ÇALIŞANI OLAN GİRİŞİM SAYISI
C	Madencilik ve Taşocaklığı	4.326	994	301	63
D	İmalat	364.513	33.152	6.827	1.381
E	Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı	1.545	204	71	47
F	İnşaat	147.041	16.596	2000	250
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	1.242.625	35.897	2.448	345
H İ Z M E T	Oteller ve lokantalar	253.861	6.939	876	191
	Ulaştırma, depolama ve haberleşme	550.884	7.398	714	161
	Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	49.642	1.315	123	62
	Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	209.366	7.854	1.578	529
	Eğitim	8.179	4.185	502	91
	Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	42.536	2.817	381	85
	Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri	209.665	4.395	383	124
Toplam		3.084.183	121.746	16.204	3.329
Ölçeklerine göre işletmelerin dağılımı		%95.62	%7.8	%0.50	%0.10
AB 27'de ölçeklere göre dağılım (ortalama)		%91.8	%6.4	%1.1	%0.2

KOBİ'lerin ana sektör gruplarına göre dağılımı:

- Hizmet: %42
- Ticaret: %40
- İmalat: %13
- İnşaat: %5
- Madencilik: %0.2

KOBİ'ler Türkiye'de:

- Toplam istihdamın %78*'ini
- Toplam katma değer %55*'ini
- Toplam satışların %65,5*'ini
- Toplam yatırımların %50*'sini
- Toplam ihracatın %56**'sini oluşturmaktadır.
- KOBİ kredilerinin toplam krediler içindeki payı %23***'tür (TUIK 2010).

Çizelge 4.5: KOBİ'lerin ekonomideki payının yıllar içindeki seyri

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam istihdam içindeki pay (%)	8.7	9.2	0.6	9.4	8.5	8.0
Toplam katma değer içindeki pay (%)	0.9	6.6	8.5	7.3	6.2	5.2
Toplam satışlar içindeki pay (%)	7.3	9.3	9.4	7.4	7.2	5.5
Toplam yatırım içindeki pay (%)	1.3	7.6	2.0	4.6	4.6	0.0

Çizelge 4.6: KOBİ'lerde sektörel bazda çalışan başına düşen katma değer ve ihracat

Sektör (NACE 1.1)	Çalışan başına yıllık katma değer - TL (2008)	Sıralama	Çalışan başına yıllık ihracat USD (2007)	Sıralama
Madencilik (C)	28.624,2	2	7.203,9	4
İmalat (D)	19.543,3	4	11.587,1	3
Enerji (E)	239.424,3	1	14.631,2	1
İnşaat (F)	22.620,0	3	1.496,7	5
Ticaret (G)	17.335,2	6	12.121,3	2
Hizmet (H-O)	18.075,8	5	908,5	6

4.3. KOBİ'lerin Desteklenmesi

KOBİ'lerin öneminin II. Dünya Savaşı döneminde önem arz etmeye başlamıştır. Savaş sonrası dönemde, tüm dünyada, KOBİ'leri desteklemek için politikalar geliştirilmiş ve onların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik destekler sağlanmaya başlanmıştır. KOBİ destek sistemlerinin kurulduğu ve geliştiği dönemden 1990'li yılların başına kadar devam eden dönemde KOBİ'lerin desteklenmesine yönelik uygulamalara ağırlık verilmiştir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, 2000'li yıllarda uluslararası bir politika olan KOBİ'leri dolayısıyla pazar paylarını korumak için birbirlerinin KOBİ destek uygulamaları üzerinde belirleyici ve hatta sınırlayıcı tedbirler alma yolunda uluslararası düzeyde kararlar almışlardır. Bu çerçevede ulusal ve uluslararası düzeyde KOBİ hizmet ve destek politikaları yeniden yapılandırılmakta olup, temel olarak KOBİ'ler için uygun iş ortamının yaratılması ve onların iç ve dış pazarlarda rekabet edebilirliklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Değişen üretim anlayışına en uygun işletme modeli olarak kabul gören KOBİ'ler, işin ve işyerinin yerinden örgütlenmesi sürecinde Fordist-Taylorist modele alternatif haline gelmiştir. Büyüklük işletmeler için bir avantaj olmaktan çıkmış, su almaya başlayan gemiyi kurtarmanın zorluğu görülmüştür. Oysa yatay örgütlenmiş küçük ve orta büyüklükteki işletmeler, bir "girişimciler ağı" olarak, büyük işletmelerin hantallığından, verimsizliğinden kurtuldukları gibi bilgi teknolojilerinin sağladığı imkânlarla uluslararası pazarlama, kalite, finans problemlerini önemli ölçüde çözerek rekabet avantajı dahi kazanabilmişlerdir. İşte bu süreçte KOBİ'lerin desteklenmesi, ulus devletler için bir ekonomik görev haline gelmiştir. Ekonomik gelişmenin motoru olarak kabul edilen küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin karşılaştıkları sorunları tek başlarına çözmekte zorlanmaları nedeniyle, devlet ya doğrudan kendi kuruluşları eliyle ya da bu işletmelerin örgütlenmelerine yardımcı olmak suretiyle, ekonomilerine canlılık sağlamaya çalışmaktadır (Özdemir ve diğerleri 2006).

Tüm dünyada KOBİ'ler, ekonomik kalkınmaya ve iş yaratmaya önemli katkı sağlayıcılar olarak kabul edilirler. Küçük işletmeler, büyük işletmelere kıyasla yeni iş yaratılmasına daha çok katkı sağlamaktadır. Küçük işletmelere yönelik politikalar üzerinde önemle durulmasının nedeni, istihdam yaratma ve artırma kapasitelerinin fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Uzun bir süre boyunca KOBİ'lerin tümüne

yönelik istihdam artırıcı programlar ve destekler sağlandıktan sonra, artan bir şekilde politika yapıcılar küçük işletmelere bir bütün olarak yaklaşmanın ekonomik ve sosyal sınırlamalarının farkına varmaya başlamışlardır.

Bu nedenle son zamanlarda küçük işletmeler alanında büyüme eğilimi olanlara odaklanma şeklinde bir anlayış vardır. Bu değişim politika oluşturmada, desteklerin uygulanmasında ve ilgili araştırma sonuçlarında görülmektedir. Bu anlayışın temelinde yatan düşünce; eğer destek kaynakları sınırlıysa desteklerin etkinliğini artırmak için bu kaynakların büyüme ve istihdam yaratma potansiyeli olan KOBİ'lere verilmesidir

KOBİ'ler desteklenirken, gelişme ve büyüme potansiyeli olan KOBİ'leri belirlemede kullanılan ve bazıları aşağıda verilen ölçütlere göre işletmeler seçilebilir:

- Ürün, pazar veya teknolojide önemli bir atılım yapmış, yapmakta olan ve yapma potansiyeli olan firmalar,
- Gelişme ve büyüme vizyonu ile stratejileri somutlaşmış, bunları gerçekleştirmek için aktif kaynak ve yardım arayışı gösteren firmalar,
- İhracat yapmak için somut adımlar atmış veya hali hazırda ihracat yapmakta olan firmalar.

Hangi KOBİ'lerin desteklenmesi gerektiği hususunun önemli olmasının yanı sıra etkin destek programlarının oluşturulması ve uygulanması ile tahsis edilen kaynakların sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi de oldukça önemlidir. Desteklerin uygulama sonuçlarının ekonomiye, işletmeye ve o işletmenin bulunduğu piyasaya olan katkısının bilinmesi, politikaların oluşturulması ve desteklerin önceliklendirilmesi için gereklidir.

KOBİ'ler desteklenirken dünyada genellikle İş Geliştirme Merkezleri (İGM) kullanılmaktadır. Bu merkezlerin temel amaçları bölgesel ve ulusal ekonominin güçlenmesini sağlamak için yeni işletme ve yeni iş yaratmak ve bunların ayakta kalabilmesi için her türlü danışmanlık, eğitim, teknolojik ve finansal destekleri sağlamaktır.

Gelişmiş ülkelerde KOBİ'lere uygun faizli yatırım ve işletme kredileri, işyeri destek programları, kredi garanti teminat finansmanı, kefalet (teminat)yardımı, mali

yardımlar, AR-GE finansman destekleri, küçük yatırım teşvikleri, vergi ertelemeleri, KOBİ'ler için elverişli bir çalışma ortamının yaratılması, işletmelerin yerel düzeyde buldukları ortamda gelişmelerinin desteklenmesi, yerel yetkililere gerekli yetki ve sorumlulukların verilmesi, risk sermayesinin teşviki, teknoloji programı, bilimsel teknoloji danışma merkezi, dış kaynak temini, girişim sermayesi vb. yollarla KOBİ'lere destek verilmektedir.

4.4.Türkiye’de KOBİ Desteği ile İlgili Düzenlemeler

Türk hukukunda küçük girişimcilikle ilgili doğrudan düzenlemelere Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunu (1924) ile başlanmış, ancak iktisadi yönden desteklenmelerine yönelik hareketler biraz gecikmiştir. 1933 yılında kurulan Halk Bankası, "küçük ve orta ölçekli sanayi işletmeleri için kurulmuş bir finansman bankası niteliklerine sahip" bir banka olmasına karşılık, ancak 1950'de yasal değişiklik yapılarak küçük esnaf derneklerine ve kooperatiflerine hizmet vermeye başlamıştır.

Esnaf Kefalet Kooperatifleri (1163 sayılı Kanun) ve Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanunu (507 sayılı Kanun) küçük işletmeler lehine düzenlemeler getirmektedir. Yine 1936 İş Kanunu'ndan itibaren Türk kanun koyucusu küçük işletmeleri, iş kanunlarının işletmelere getirdiği mali ve bürokratik sorumluluklardan koruma yanlısı bir tutum izlemiştir. 3008 sayılı Kanun 10 işçiden az çalışanı olan işyerlerinde uygulanmazken, izleyen diğer iş kanunları da Esnaf ve Sanatkârlar Kanunu'na tabi işyerlerini kapsam dışında tutmuştur.

Gerek 1475, gerekse 4857 sayılı İş Kanunları, bazı hükümlerinin uygulanabilmesini işyeri büyüklüğüne bağlamış, bazı zorunluluk ve sorumlulukların, çalışan sayısı 50 (bazen 100)'nin altında olan işyerleri için geçerli olmadığını ifade etmiştir/İşletmelere mali ve idari yükler getirenlerin başında, zorunlu istihdam (özürlü, eski hükümlü, terör mağduru çalıştırma) (4857 s.lı K. m. 30), işyeri hekimi çalıştırma ve sağlık birimi kurma (m. 81), iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik eleman çalıştırma (m. 82), emzirme odası ve kreş açma (m. 88), izin kurulu (m. 60), iş sağlığı ile ilgili kurullar oluşturma (m.79, 80) gelmektedir. Bu yükümlülükler girişimciliğin önündeki engeller / yükler olarak görülmekle beraber, küçük işletmeler için bu zorunlulukların geçerli olmadığı hatırlanmalıdır.

Özellikle "planlı kalkınma" sürecinde birçok kamu kurumuna ve bakanlığa küçük girişimciliğin teşviki ve korunması ile ilgili görevler verilmiş, ilgili kanunlarda bu hususlar düzenlenmiştir (Özdemir ve diğerleri 2006).

Küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerinin ülke ekonomisindeki payını ve etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek, sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirmek amacıyla 20 Nisan 1990 tarihinde 3624 sayılı KOSGEB Kanunu (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının Kurulması Hakkında Kanun) yürürlüğe girmiştir.

4.5. KOBİ'leri Destekleyen Kurum ve Kuruluşlar

KOBİ'lerin ekonomik ve sosyal fonksiyonlarının farkında olan tüm kurum ve kuruluşların bu işletmelere destek niteliğinde faaliyetleri (yerel yönetimlerin bu işletmelere ve sanayi sitelerine götürdüğü birçok hizmet gibi) olmakla birlikte, bilhassa KOBİ'lerin geliştirilmesini ve desteklenmesini hedefleyen bazı özel kuruluşlar kurulmuştur ve bunlar zaman zaman faaliyetlerini yoğunlaştırmaktadır.

4.5.1. Kamu kurum ve kuruluşları

- KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme idaresi Başkanlığı)
- Türkiye Halk Bankası
- EXİMBANK
- Sınai Yatırım ve Kredi Bankası,
- Kredi Garanti Fonu,
- GAP Bölgesi Girişim Destekleme ve Yönlendirme Merkezi,
- MPM
- Hazine Müsteşarlığı,
- Dış Ticaret Müsteşarlığı,
- DPT (Devlet Planlama Teşkilatı),
- TÜBİTAK

4.5.2.Mesleki kuruluşlar

- TOBB,
- ESKKK,
- Küçük Sanayi Kooperatifleri.

4.5.3.Özel kuruluşlar

- TOSYÖV
- MEKSA
- Türk Pazarlama Vakfı,
- Teşebbüsü Destekleme Ajansı.

4.5.4.Yurtdışı destekli kurum ve kuruluşlar

- Dünya Bankası,
- Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO) Ankara Bürosu,
- Avrupa Yatırım Bankası (EIB),
- Avrupa Birliği Genel Sekreterliği,
- Avrupa Küçük İşletmeler Konseyi,
- Hollanda Yönetim İşbirliği Programı,
- Balkan Ülkeleri Ticareti Geliştirme Bölge Merkezi,

Türkiye'de KOBİ'lere yönelik desteklerle ilgili çok sayıda kamu kuruluşu ve özel kuruluşlar bulunmakta olup bunlardan bazılarının faaliyet alanları ve görevleri aşağıda verilmiştir.

4.6.Destek Veren Belli başlı Kurum Detayları

4.6.1. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı

Bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme alanında yaşanan yapısal dönüşümün ve sürdürülebilir kalkınmanın en önemli kurumları arasında yer alacak olan ve KOBİ'lere yönelik önemli destek mekanizmalarını bünyesinde barındıran “Kalkınma Ajansları” DPT Müsteşarlığı koordinasyonunda kurulmaya ve faaliyete geçmeye başlamıştır. Yerel potansiyeli harekete geçirme ve yerel kalkınmayı gerçekleştirme rolünü üstlenen Kalkınma Ajansları, bölgesel kalkınma stratejisinin oluşturulmasında çok önemli roller üstlenecektir.

Bölgesel Kalkınma Stratejisine uygun olarak, yerel aktörlerce hazırlanacak proje ve faaliyetler; gerek ulusal kaynaklardan gerekse AB'den sağlanacak fonlarla desteklenecektir.

İlgili Mevzuat kapsamında ajanslar tarafından uygulanacak mali destek türleri arasında; doğrudan finansman desteği, faiz desteği ve faizsiz kredi desteği gibi kalemler bulunmaktadır. Mali destek programları bölgeden bölgeye değişiklik göstermekte olup, aşağıda bazı bölgelerde aktif olan destek programlarından örnekler verilmiştir.

- İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı,
- Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı,
- Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri Mali Destek Programı,
- Tarım ve Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı,
- Turizm ve Çevre Mali Destek Programı.

4.6.2 Maliye Bakanlığı

Maliye Bakanlığı, KOBİ'lere ve büyük işletmelere yönelik olarak belirlenen vergisel destekler politikasını uygulamaktadır. Vergisel destek politikasının yer aldığı kanunlar; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu, 4325 sayılı Kalkınmada Öncelikli Yörelere İstihdam ve Yatırımların Teşviki Kanunu, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, 492 sayılı Harçlar Kanunu ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunundan oluşmaktadır.

4.6.3 Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, sanayi ve KOBİ politikalarının oluşturulmasında en önemli kurumdur. Bakanlık, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerine kredi desteği, teknoloji geliştirme bölgeleri ile endüstri bölgelerinin alt yapıları için yatırım desteği sağlamaktadır. Ayrıca, Bakanlık Türk Standartları Enstitüsü, TPE, TÜRKAK, MPM gibi bağlı ve ilgili kuruluşları vasıtasıyla KOBİ'lere yönelik hizmetleri gerçekleştirmektedir.

4.6.4 Hazine Müsteşarlığı

Hazine Müsteşarlığı, KOBİ'lere Türkiye kalkınma bankası ve Türkiye Halk bankası aracılığıyla Gümrük vergisi ve Toplu konut fonu kesintileri başlıkları tanımakta, ayrıca işletme ve yatırım kredisi sağlamaktadır. Yatırımlarda Devlet Yardımları hakkında Karar uyarınca araştırma-geliştirme, ürün ve kalite ve standardının yükseltilmesi, maliyetini düşürücü ve standart yükseltici yeni bir teknolojinin ülke şartlarına uyumunun sağlanması amacıyla yapılan araştırma ve geliştirme çalışmaları ile, bu tür faaliyet sonuçlarının faydalı araç, gereç, malzeme, ürün, yöntem, sistem ve üretim tekniklerine dönüştürülmesi, mevcutların teknolojik açıdan iyileştirilmesi ve teknolojiye uyarlanması bilimsel esaslara uygun olarak yapılan ve her aşaması belirlenmiş araştırma ve geliştirme çalışmaları için gerçekleştirilmiş yatırımlar olarak tanımlanmıştır. Söz konusu karar uyarınca bu kapsamda değerlendirilen AR-GE yatırımları TÜBİTAK-TEYDEB'in görüşü alınarak, Hazine müsteşarlığınca uyarlanmakta olan yatırımlarda devlet yardımları programları kapsamındaki vergisel destek unsurları miktarını geçmemek üzere münhasır Ar-Ge faaliyeti için kullanılan makine ve teçhizat ile yazılım giderlerinin azami %50 si için yatırım kredisi kullanılmak suretiyle Hazine Müsteşarlığı'na uygulanmakta olan yatırımlarda devlet yardımları programları ile ilgili bölümden belirtilen esaslar dahilinde desteklenmektedir (Çelik ve Akgemici 2010).

4.6.5 Dış Ticaret Müsteşarlığı

Dış Ticaret Müsteşarlığı KOBİ'lere yönelik destek programları yürüterek onların gelişmesine yardımcı olmaktadır. Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı'na dayanılarak, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu tarafından çıkarılan tebliğlerle imalat sanayii ve sektörel dış ticaret şirketlerine ihracata yönelik desteklerle AR-GE destekleri sağlamaktadır.

4.6.6. Halk Bankası

Halk Bankası, esnaf, sanatkâr ve KOBİ'lere uygun koşullarda kredi vermek amacıyla kurulmuş olup dört farklı kredi vermektedir. Bunlar kooperatif, sınaî, ticari ve fon kredileridir. Banka, KOBİ'ler ile esnaf ve sanatkârlara en önemli kredi kaynağı sağlayan bir kurumdur.

4.6.7. TESKOMB

Türkiye Halk Bankası tarafından esnaf ve sanatkârlara kullandırılan kredilere kefalet veren bir kuruluştur. Esnaf sanatkar ve küçük işletmelerin sicilini tutan il örgütleri; üyelerin verimliliklerinin ve hizmet kalitesinin artırılması amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Gerek konfederasyon gerekse temsilciler tarafından çeşitli mesleki eğitimler esnaf, sanatkar ve küçük işletme girişimcileri için yararlı sonuçlar ortaya koyabilmektedir (Çelik ve Akgemici 2010).

Esnaf Kefalet Kooperatifleri şu türden yararlar sağlamaktadırlar:

- 1162 sayılı kanun gereği, üyelerin mesleki mesleki uğraşlarına yarayacak kredi sağlamak amacıyla onlara kefil olmak,
- İhtiyat fonları ile üyeleri ilgilendiren mesleki, sosyal sağlık ve sigorta kurumları kurmak,
- Banka teminat mektubunu sağlamak amacıyla kefil olmak,
- Üyelere kefil olmak ve onlara borç vermek gibi konularda banka emrine borç senedi vermek.

4.6.8. Kredi Garanti Fonu A.Ş.

KOBİ'lerde teminat problemi, KGF garanti/kefaleti ile giderilmekte, bu sayede KOBİ'lere banka kredisi kullanma olanağı doğmaktadır. Riskin paylaşımı ilkesine dayanan kredi garanti sistemi sayesinde daha geniş bir kesime, daha az maliyetle devamlı bir kredileme amaçlamaktadır. Ayrıca KOBİ'lerin ihtiyaçlarına göre, orta-uzun vadeli ve uygun koşullu kredi almaları kredi garantisi ile kolaylaşmaktadır.

Halkbank'ın kurucu ortaklarından olduğu, KGF KOBİ'ler için sağladığı kefaletle bu işlemlere destek vermekte yatırımlarının ve işletmelerinin finansmanında banka kredisi kullanmalarını mümkün hale getirmektedir. Gerçekten bu özellikle yeni ve küçük işletmelerin banka kredisine ulaşması çok güçlü bir teminatı gerekli kılmaktadır. Öte yandan KOBİ'lerin uzun vadeli kredi kullanmalarında da Bankaca talep edilen yüksek teminatlar önemli bir engel olarak ortaya çıkmaktadır.

-Yararlanacaklar: Başarı vadeden genç ve yaratıcı girişimcilere Küçük ve Orta Ölçekli işletmelerin büyüme gelişmelerine destek veren KGF, iyi iş fikirlerinin önündeki teminat yetersizliği engelini ortadan kaldırmaktadır. Kredi olanaklarına

büyük işletmeler kadar kolay ulaşamayan küçük işletmelerin bu teminat problemi, KGF kefaleti ile giderilmekte bu sayede KOBİ'lerinde kredi kullanma olanağı doğmaktadır (Çelik ve Akgemici 2010).

4.6.9. KOSGEB

3624 sayılı Kanun ile kurulan KOSGEB, ülkemizin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında, küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerinin payını ve etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek, sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun bir şekilde gerçekleştirmek üzere KOBİ'lere çok geniş bir alanda geri ödemeli ve ödemesiz destek sağlamaktadır.

4.6.9.1. KOSGEB destekleri

1. Girişimcilerin geliştirilmesi ve teşviki için uygun ortamlar hazırlamak,
2. Teknoloji konusunda yardım ve hizmet sunmak,
3. Küçük ve Orta Ölçekli sanayi işletmelerinin uluslararası kalite ve standartlarda mal üretmelerini temin etmek üzere kalite bilincini geliştirmek
4. Küçük ve Orta Ölçekli sanayi işletmelerinin, Büyük sanayi işletmeleri ile entegrasyonunu temin etmek üzere yan sanayi ilişkilerini kuvvetlendirici tedbirler almak, işletmeler arası kondisyonu sağlamak.
5. Bilgilendirme/e-ticaret hizmetleri
6. Finansman Destek Hizmetleri: KOBİ'lerin en çok yakındıkları sorunların başında gelen finansman konusunda destek sağlamak üzere ve KOBİ'lere tahsis edilen mali kaynaklardan öncelikle küçük işletmelerin daha etkin yararlanmaları amacıyla KOSGEB bazı destekler sağlamaktadır. KOSGEB'in finansal kaynaklarının küçük işletmeler tarafından kullanımında etkinliği sağlamak ve işletmelere katkı sağlayacak yurt içi ve yurt dışı kaynakları tanıtmak için gerekli çalışmalar yapılmaktadır (KOBİ Proje Destek Programı 2014).
7. Bölgesel Kalkınmaya Destek: KOBİ'lerin bölgelerarası gelişmişlik farklarını ve iç göçleri azaltmak, dengeli kalkınma, işletmelerin rekabet şanslarını artırma, istihdamın geliştirilmesi amacıyla, belirli bölgelerde KOSGEB tarafından "Ortak Kullanım Atölyeleri" kurulması desteklenmektedir (Özdemir ve diğerleri 2006).

4.6.10. Ticaret Odaları

Ticaret ve sanayi odaları üyelerinin mesleki sorunlarının çözülmesi amacıyla araştırmalar yapmakta, bunları yayınlamakta ev eğitim seminerleri panel ve toplantılar düzenlemektedirler. Üyelerin; ekonomik mesleki ve sosyal sorunları ilgili mercilere iletmekte, takip edilip kamuoyu oluşturmaktadır. Odalar üyelerini ilgilendiren hukuki düzenlemelerin her aşamasında görüş bildirerek hükümetlere müşavirlik görevi görmektedirler. Odalar "üyelerin sicilini tutmak;onların mesleki,ekonomik ve sosyal gereksinimlerini gidermek; mesleki ilerlemelerine yardımcı olmak sorunların çözümü için araştırmalar yapıp;yayınlamak;eğitim seminerleri düzenlemek" gibi işlevlerde de bulunmaktadırlar.

5. FİNANSAL KAYNAK OLARAK KOBİ KREDİLERİ

5.1. KOBİ'ler Açısından Banka Kredilerinin İşlevleri

5.2. Banka Kredilerinin Unsurları:

5.2.1. Süre (vade) :

Bankalarca ödünç verilen paranın ve / veya sağlanan itibarın belli bir süre sonra iade edilmesi gerekmektedir.

5.2.2. Güven (itimat) :

Peşin para, emtia, teminat, kefalet suretinde veya başka herhangi bir nitelikte sağlanan kredi, belli bir vade sonunda geri ödenme şartını taşımaktadır. Bu nedenle, “banka - kredi kullanan” ilişkisinde bir itimadın bulunması gereklidir. Bu husus, kredinin ana ve hâkim unsurudur.

5.2.3. Risk:

Bankacılıkta risk, kredinin geri ödenmemesi olasılığını içerdiğinden, açıldığı andan itibaren bütün krediler Banka için bir risk olur. Bu itibarla, bir kişiye veya bir firmaya, nakit, mal, kefalet ve teminat şeklinde açılan kredilerin herhangi bir tarihte kullandırılan kısmının ifadesi için de risk terimi kullanılmaktadır.

5.3. KOBİ Bankacılığı ve Türkiye’de KOBİ Bankacılığı uygulamaları

Sermaye piyasası açısından yukarıda bahsi geçen kısıtlar ve banka dışı mali kurumların (finansal kiralama, faktoring, vb.) ülkemiz finansal sistemi içerisinde küçük bir yer teşkil ettiği hususları dikkate alındığında, görülmektedir ki; KOBİ’ler yönünden en önemli konumda olan fon kaynağı bankalardan temin edilen kredilerdir.

Bankaların sağladığı fon kaynaklarına işletmelerin ulaşması bakımından hem ülkemizin ekonomik yapısından hem de ülkemizdeki işletmelere has bir takım

yapısal bozukluklardan doğan bazı sorunlar bulunmaktadır. İdari bakımdan eksiklikleri, fonu yönetmekteki tecrübesizlik, muhasebe standartlarına uyumlu bilanço oluşturamamaları, KOBİ'lere dönük kredi değerlendirme sürecinin nispeten maliyetli oluşu bankaların bu işletmelere finansman sağlama hususunda geri adım atmalarına sebep olmaktadır. Sağlanan fonlarda ise kredi tutarı, süre, kullanılan kredinin maliyeti ile teminat bakımından KOBİ'leri zor ve sıkıntılı kredi şartlarına tabi tutulmaktadır. Bu da KOBİ'lerin kullanacağı kredilerde maliyetleri arttırmakta ve bu kredileri kullanmamalarına neden olmaktadır. Ayrıca geçmişte bankaların topladıkları kaynakları büyük ölçüde kamu borçlanma enstrümanlarına, daha sonra da grup firmalarına plase etmeleri sebebiyle bu iki kesim dışındaki kesimlere aktarılabilecek kaynaklar kısıtlı seviyelerde kalmıştır. Kalan kaynaklar içerisinde ise, bankalar, yüksek risk taşıyan KOBİ'ler yerine riski düşük büyük ölçekli şirketleri tercih etmektedir. KOBİ'lerin banka kredilerine erişimi ise daha çok kamu bankaları aracılığıyla ve teşvikli veya çeşitli fonlarca aktarılan kaynaklar üzerinden olmaktadır Türkiye'de finansmanın temel sorun olmasının nedeni şu şekilde sınıflandırmak mümkündür:

- KOBİ'lerin yapılarından kaynaklanan sorunlar
- Ekonomik yapıdan kaynaklanan sorunlar
- Bankacılık sisteminden kaynaklanan sorunlar
- Alternatif finansman olanaklarının yetersizliği
- Strateji geliştirememesi

KOBİ'lerin kendi yapıları ile ilgili sorunlar olarak karşımıza üç temel sorun çıkıyor:

- Bilanço şeffaflığı
- Bilgi yetersizliği
- Teminat sorunu

Dünya Bankası ve KOSGEB'in KOBİ'lere özel yaptığı araştırmalara göre KOBİ'lerin yaklaşık %40'ının finansman sorununu firmaların faaliyetlerine devam etmesi ve büyümesi için önemli bir engel olarak gördüğü tespit edilmiştir. KOBİ'ler banka kredileri ve finansal araçlardan yeterince yararlanamamaktadır. Öte yandan

OECD tarafından yapılan çeşitli araştırmalar, finansman sorununun KOBİ'lerin önünde uzun yıllar en kritik problemlerden biri olduğunu göstermiştir.

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin finansman yetersizliği öncelikli sorun iken Kredi maliyetlerinin (faiz oranları) yanı sıra özellikle teminat sağlama gerekliliğine bağlı olarak KOBİ'lerin kredilerden aldıkları pay düşüktür. Zira bankalar risk derecelerine göre, KOBİ kredileri karşılığında büyük işletmelerden da yüksek tutarlı teminat talep etmektedir.

Ekonomik yapıdan kaynaklanan sorunların başında ekonomik istikrarsızlık ve sık sık yaşanan finansal krizler gelmektedir. Elbette bu tür kırılgan ve istikrarsız bir finansal yapı yüksek kredi faiz oranlarını ve kurlardaki belirsizliği de beraberinde getirmektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde makroekonomik faktörlerin KOBİ'lerin finansal performansı üzerinde belirgin bir şekilde etki yarattığı bilinmektedir.

Bankacılık sisteminin uzun yıllar KOBİ'lere yönelik stratejilerin yetersizliği ve teminat konusunda esnekliğinin olmaması KOBİ'lerin kredi olanaklarının önündeki engellerdendir. Öte yandan KOBİ birlikleri ve kamu otoriteleri tarafından kapsamlı ve uzun vadeli stratejik planlar hazırlanmamış olması da bu işletmelerin sorunlarının uzun dönem ihmal edilmesine yol açmıştır.

Öte yandan konuyu bankacılık sistemi açısından ele alırsak, Türkiye'de bankaların da uzun yıllar istikrarsız ve belirsiz ekonomik yapı içerisinde faaliyet göstermeleri nedeniyle risk ağırlıklarının arttığı bilinmektedir. Berk ve Aras (2004) bankaların aldıkları risk üzerine makro ekonomik faktörlerin etkini ortaya çıkarmak üzere yaptıkları çalışmalarında, 1992-2003 döneminde seçilmiş makro ekonomik faktörlerin (reel faiz oranı, enflasyon reel kur, sanayi üretim endeksindeki değişim ve kapasite kullanımındaki değişim) Türk bankalarının kredi, mevduat ve sermaye ilişkisini yansıtan finansal oranları üzerindeki etkilerini regresyon yöntemi ile analizi sonuçların göre kredi oranı ile reel kur, reel faiz oranı ve sanayi üretim endeksi arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu göstermektedir (Berk ve Aras 2004).

5.3.1. Türkiye'de KOBİ Bankacılığı gelişim süreci

1980'den önce uygulanan finansal politikalar Türkiye'de finansal piyasaların gelişmemesine, ayrıca yurtiçi tasarruf oranlarının düşmesine yol açmıştır. 24 Ocak

1980 ile Türkiye ekonomisi büyük ölçüde liberalleşmiş ve ithal ikamesi politikası tamamen terk edilmiş, ihracata önem kazanmıştır.

Ekonomik krizin yaşandığı 2001 sonrasında, bankacılık sektöründe başlatılan yapılandırmalar ve yapısal iyileştirmelerle beraber uygulanmaya başlanan reformist para politikası neticesinde enflasyon oranları düşmüş ve Türkiye büyük bir dönüşüm geçirmiştir. Kamu kesiminin cari açıkla mücadele etmeye başlaması ve bunlarla ilgili faiz dışı fazla politikası ile mali ve yapısal reformlarda cesurca kararlar alması, kamunun borçlanmasını azaltmıştır. Diğer taraftan kamunun finansal sektör üzerindeki mali baskısının azaltılması ve kaynakların reel sektöre aktarılması sağlanmıştır. Sonuç olarak, kredilerin sektör içindeki payı artış göstermiştir.

2008 krizi ile beraber şirketler bankalardan kredi bulmakta zorlanıyorlardı. Türkiye’de faaliyet gösteren yabancı sermayeli bankalar başta KOBİ’ler olmak üzere yerli şirketlere kredi vermemek için bin dereden su getiriyorlardı. Ekim 2008’den itibaren hızla azalan kredi stoku Ağustos 2009’da hala bir yıl öncesinin Ekim ayındaki kredi stok miktarından belirli bir biçimde düşüktü. Hem tüketici kredilerinde hem de şirketlere açılan kredilerde azalma oldu. Elbette bu süreçte işletme sermayesi darlığını aşamayan binlerce şirket işyeri ve faaliyetlerini durdurdu veya iflas etti (Kurtoğlu 2012).

Türkiye reel büyüme için, işsizliği azaltmak için sanayide üretimi harekete geçirmek zorundadır. Bunun için;

- a) Sanayimizi yıkan ucuz dövizden vazgeçilmeli, gerçekçi döviz kuru politikası uygulanmalı
- b) İç piyasayı harekete geçirmek için iç talebi canlandırmaya dönük can suyu tedbirleri harekete geçirmeli
- c) KOBİ’lerin vadeli çek, SSK, vergi borçları ve kredi meseleleriyle ilgili düzenlemeler yapılarak duran çark harekete geçirilmeli
- d) Tobin vergisi ve 1989’da çıkarılan 32 sayılı KHK birlikte yeniden ele alınmalıdır (Kurtoğlu 2012).

5.3.2. Türkiye’de KOBİ Bankacılığı faaliyetleri

Ekonomik krizin yaşandığı 2001 yılından sonra Türkiye’deki bankacılık faaliyetleri, ekonomide yaşanan gelişmelerin de etkisiyle değişim ve hızlı bir iyileşme sürecine

girmiştir. Fakat faiz oranlarında yaşanan düşüş, bankaların kar marjlarını daraltmış ve bu daralmanın önüne geçebilmek için bankalar pazara açılıp müşteri portföylerini genişletmeye başlamışlardır. Günümüzde Dünya'daki birçok ülke ekonomisinin kurumsal işletmelerden ziyade KOBİ'lere yoğunlaştığı gözlenmiş, ülkemizde bankaların KOBİ'lere verdiği önem de artmış ve bankalar, KOBİ'lere yeni pazarlama anlayışlarıyla desteklenen stratejilerle dikkat çekici finansal ürün çeşitliliği sunmaya başlamıştır. Dünyanın her yerinde, KOBİ'lerin bankalardan beklentileri özetle; müşteri olması nedeniyle saygı görmek, rahat çalışabilme kolaylığı, ihtiyaçlarına hızlı cevap verilebilmesi, açık iletişim, güven ve dostluktur. KOBİ Bankacılığı bu beklentiler ışığında kazan-kazan stratejisi üzerine kurulmuş olup; hedef, KOBİ müşteri portföyünü genişleterek maksimum kar elde etmektir.

Finansal kurumlar ve KOBİ'ler arasındaki ilişkilerde yıllarca süren zafiyet nedeniyle, bankalar KOBİ müşteri portföylerindeki varlıklarını devam ettirmede birçok sıkıntıyla karşılaşmışlardır. Özellikle, 2009 yılından sonra KOBİ firmalarıyla aralarındaki sıkıntıların aşılması için bankalar, yeni ürünler ve cazip tekliflerle firmalar ile ilişkilerini düzeltmeye başlamışlardır. Bunun neticesinde, KOBİ firmalarını büyütme için ödemesiz dönemli kredi ürünleri ile ve cazip faiz oranlarıyla firmalar banka kredilerini kullanmaya başlamışlardır. Firmalara, ihracatı arttırıcı destekler çıkaran bankalar, danışmanlık hizmetleri ile beraber ilişkilerde büyük ölçüde bir iyileşme sağlanmıştır.

5.3.3. Türkiye'de KOBİ kredilerinin toplam krediler içindeki payı

Mart 2014'ten itibaren bankacılık sektöründeki kredilerin toplamının %43,0'ünü K/T kredileri, %30,2'sini bireysel krediler, %26,4'ünü ise KOBİ kredileri oluşturmaktadır (BDDK 2014).

Çizelge 5.1: Ticari ve Bireysel Kredilerin Toplam Krediler İçindeki Payı

(Milyon TL)	Mart 2013	Aralık 2013	Mart 2014
TOPLAM	833.557	1.047.410	1.082.855
K/T Krediler	336.703	443.821	466.629
KOBİ Kredileri	216.696	271.421	284.858
Mikro İşletmeler	57.978	70.847	74.886
Küçük İşletmeler	68.359	85.711	91.349
Orta İşletmeler	90.359	114.863	118.624
Bireysel Krediler	280.153	332.164	331.373
Kredi Kartları	73.662	83.806	79.206
Tüketici Kredileri	206.492	248.357	252.167
Konut	92.116	110.505	112.399
Taşıt	7.958	8.532	7.885
İhtiyaç ve Diğer	106.418	129.321	131.883

5.4. KOBİ Kredi Türleri

TL nakit krediler:

- TL İskonto – İştira Kredisi
- TL Nakit Kredi
- TL İhracat Kredisi
- Döviz Endeksli TL Kredi

TL gayri nakit krediler:

- TL Teminat Mektubu Kredisi
- Mahkemeler
- İcra Müdürlükleri
- Gümrük Müdürlükleri
- İhracatta Vergi İadesi
- Katma Değer Vergisi
- Bayilik ve Acentalık Teminatı
- Veresiye Mal Alımı
- Güvence Bedeli
- Kredi Teminatı (Türk Eximbank A.Ş.)
- Kamu İhalesi (2886 s.lı Kanun)
- Kamu İhalesi (4734 s.lı Kanun)
- Diğer

- Çek Taahhüt Kredisi

YP nakit krediler:

- Döviz Kredisi
- Döviz Endeksli Kredi

YP gayri nakit krediler:

- Prefinansman Kredisi
- YP Teminat Mektubu Kredisi
- Uluslararası İhale (Yurt İçi)
- Uluslararası İhale (Yurt Dışı)
- Kredi Teminatı (Türk Eximbank A.Ş.)
- Diğer
- İthalat Akreditif Kredisi
- Vadeli Akreditif Kredisi
- Kabul/Aval Kredisi

şeklinde sınıflandırılabilir. Banka dışı kaynaklı krediler ise;

- Eximbank Kredileri
- AYB Kredileri
- Ülke Kredileri
- Sendikasyon Kredileri

şeklinde sınıflandırılabilir (Halk Bankası 2014).

5.4.1. Banka kaynaklı KOBİ TL nakit krediler:**5.4.1.1. İskonto – İştira kredileri:**

İskonto kredileri; borçlusunun bankanın şubesi ile aynı şehirde ikamet eden, vadesi gelmemiş bir ticari alacak (çek ve senet) bedelinden, vade tarihine kadar karşılık gelen faiz, komisyon ve bunlardan B.S.M.V. gibi yasal kesintilerin tahsil edildikten sonra kalan tutarın, son ciranta yapana ödenen nakdi kredidir. Başka bir ifadeyle, temlik cirosu ile iskonto edilen alacağın (çek ve senet) teslim yoluyla bankaya devir işlemidir.

İştirâ kredisinin iskonto kredisinden farkı ise, senet veya çek borçlusunun, iskonto işlemini tahakkuk ettiren şubenin bulunduğu belediye sınırları haricinde ikamet etmesidir.

5.4.1.2. TL çek iskonto – iştirâ kredisi:

Bir ödeme aracı olmasına rağmen ticari ilişkilerde senetlerin yanında çeklerde borç ödeme aracı olarak kullanılmaya başlamış, piyasada vadeli çekler önemli hacimlere ulaşmış ve Bankalar tarafından da ileri keşide tarihli çekler teminat olarak alınmaya başlanmıştır. Nitekim 6273 sayılı kanun ile Çek Kanununa eklenen ek maddede “31/12/2017 tarihine kadar, üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazı geçersizdir” düzenlemesi yapılmıştır.

İskonto İştiraya kabul edilecek ileri keşide tarihli çeklerin;

- ◆ Gerçek ticari işlemlerden kaynaklanmış olması,
- ◆ Keşideci/cirantaların varlıklı ve taahhütlerine bağlı olması,
- ◆ Şekil şartları bakımından Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun şekilde düzenlemiş olması ve şekil olarak gereken unsurları (çek kelimesi, belirli bir tutarın ödenmesi için havale, borçlunun ad ve soyad, ödeme yeri, keşide günü ve yeri, keşidecinin imzası, 6273 sayılı kanun doğrultusunda basılan çeklerde çekin basım tarihi) taşıması, gereklidir.

5.4.1.3. TL nakit kredi:

TL nakit kredi, firmaların kısa süreli finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullanılan kredi türü aşağıdaki gibidir:

- Gün İçi
- Nakit Yönetimi
- Spot
- Aylık / Dönemsel Taksit Ödemeli
- Rotatif

5.4.1.4. Gün içi TL nakit kredisi:

Firmaların gün içerisindeki ihracat bedeli, EFT ve havale gibi ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla kullanılmaktadır. Kredi riski, en geç gün sonunda kapatılmaktadır.

5.4.1.5. Nakit yönetimi TL nakit kredi:

Bankanın aracılık ettiği kurum (SGK, Telefon, Elektrik, Doğalgaz, Vergi Ödemeleri vb) tahsilatlarının yapılmasına yönelik olarak kullanılan ve nakit çıkışı gerektirmeyen bir kredi türüdür.

5.4.1.6. Bloke çek kredisi:

KOBİ nitelikli firmaların, bloke çek kabul eden kamu kuruluşlarına (**Vergi Daireleri ile Gümrük Müdürlükleri**) yapacağı ödemelere istinaden nakit yönetimi amaçlı kullanılan bir kredi türüdür. Kredi, teminat amaçlı olarak kullanılamaz.

5.4.1.7. TL spot/overnight kredi:

TL spot kredi; tahakkuk ettirilecek faiz oranı ve süresi, kredinin verildiği tarihteki Banka kaynakları ve piyasa şartlarına göre belirlenen işletmelerin kısa vadeli nakit fon ihtiyaçlarını karşılamak üzere sağlanan bir kredi türüdür.

O/N spot kredi ve devresonu faiz ödemeli O/N spot kredi kullanımını esnasında faiz tür kodu OND (O/N devresonu) olarak seçilerek, aynı hesap üzerinden kullanım yapılabilmektedir.

5.4.1.8. Aylık/Dönemsel taksit ödemeli TL nakit kredi:

Çeşitli gelişmeler (ekonomik, teknolojik vb.) neticesinde ortaya çıkan değişik ihtiyaçlara cevap verebilmek ve riski tabana yayabilmek için kullanılan bir kredi türüdür.

Taksitli/Aylık Eşit Taksitli Kredilerden parçalı kullanım yapılabilir, bir varlık alımının finansmanı amacıyla kullanılmış olan ticari taşıt kredisi, gayrimenkul alım kredisi gibi aylık eşit taksitli krediler bulunmaktadır.

5.4.1.9. Rotatif krediler:

5.4.1.9.1. Borçlu Cari Hesap (BCH) kredisi:

Banka uygulamalarında nakit krediler, büyük ölçüde cari hesap sözleşmelerine dayanmaktadır. Türk Ticaret Kanununun 89 uncu maddesi cari hesap sözleşmesini şu şekilde tanımlamaktadır;

“İki kişinin herhangi bir hukuki sebep veya ilişkiden doğan alacaklarını teker teker ve ayrı ayrı istemekten karşılıklı olarak vazgeçip bunları kalem kalem alacak ve borç şekline çevirerek hesabın kesilmesinden sonra çıkacak artan tutarı isteyebileceklerine ilişkin sözleşme cari hesap sözleşmesidir. Bu sözleşme yazılı yapılmadıkça geçerli olmaz.”

Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi yazılı şekil, cari hesap sözleşmesinde geçerlilik şartıdır. Taraflardan sadece biri tarafından imzalı bir cari hesap sözleşmesi geçersiz olacaktır. Sözleşmenin her iki tarafça imzalanması geçerlilik koşuludur.

Banka uygulamasında borçlu cari hesap olarak belli bir limit içinde açılan hesaplarda, limiti aşmamak üzere müşteriye ödenen tutarlar borç, müşteri tarafından Bankaya ödenen paralar ve ödeme yerine geçmek üzere verilen bono, poliçe ve çek bedelleri alacak kaydedilmektedir.

Türk Ticaret Kanunu'nun 94/1. maddesine göre, “Sözleşme veya ticari teamül uyarınca, belirli hesap devreleri sonunda devre hesabı kapatılır ve alacak ile borç kalemleri arasındaki fark belirlenir.”

Diğer taraftan T.T.K. md 96'ya göre taraflar, üç aydan aşağı olmamak üzere, dilediği zaman faizlerin ana paraya eklenmesini kararlaştırabilecekleri gibi, hesap devrelerini ve faiz, komisyon miktarlarını sözleşme ile belirleyebilirler.

Banka uygulamasında cari hesap sözleşmelerinde üç aylık dönemler kabul edilmiş olup, genelde 31 Mart, 30 Haziran, 30 Eylül ve 31 Aralık tarihleri dönem sonu kabul edilmekte ve bu tarihlerde bakiye tespit edilmektedir.

Borçlu cari hesapta dönem sonunda tespit edilen tek kalem halindeki bakiye, bankanın alacağını göstermekle beraber, bu durum bankaya bakiye alacağını talep imkânı vermemektedir. Diğer bir anlatımla, bankanın bakiye tespiti ile muaccel bir alacağı doğmamaktadır. Bu bakiye ondan sonraki hesap döneminde müşteri açısından ilk borç kalemini oluşturmakta, bankanın alacağının muaccel olması ancak,

hesabın kesilmesi, diğerk bir ifade ile sözleşmenin banka tarafından kat edilerek noter hesap özetiyle, iadeli taahhütlü mektupla, telgrafla veya elektronik imza kullanılarak kayıtlı e-posta sistemiyle müşteriye bildirilmesiyle mümkün olmaktadır. (T.T.K. Md. 18)

5.4.1.9.2. Çek / Senet karşılığı TL nakit kredi:

Senet karşılığı kullanılan krediler

Senet karşılığı TL nakit krediler, henüz vadeleri gelmemiş kambiyo senetlerinin rehin cirosu ile teminata alınması suretiyle Borçlu Cari Hesap şeklinde kullanılan kredilerdir.

Teminata alınacak kambiyo senetlerinin gerçek ticari işlemlerden kaynaklanmış, borçlu ve cirantaların varlıklı ve taahhütlerine bağlılıkları yönünden güvenilir/sağlam olması gereklidir.

Çek karşılığı kullanılan krediler

Günümüzde ticari ilişkilerde, senetlerin yanında çeklerin de bir borç aracı olarak yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanması ve piyasada vadeli çeklerin önemli hacme ulaşması nedeniyle kredi teminatı olarak çeklerin de kullanılması zorunlu hale gelmiştir.

Piyasada deneyimli, moralitesi yüksek, güvenilir firmalara talepleri halinde gerçek ticari işlemde doğan çeklerin ciro edilerek tahsile alınması ve tahsil edilen çek bedellerinin kredi hesabına alacak kaydedilmesi suretiyle kredinin kullanılması mümkündür.

Kredi müşterisinin son hamili bulunduğu ve Türk Ticaret Kanunu'nun öngördüğü zorunlu unsurları taşıyan çekler, en son kredi müşterisinin cirosu ile Bankaya devredilebilir.

5.4.1.10. TL ihracat kredisi:

Banka kaynaklı TL ihracat kredisi, ihracat konusunda deneyimli, mali durumu ve moralitesi yerinde, kredi değerliliği olan firmalara; fiili mal ihracı için ve belge (DİİB / VRHİB) kapsamındaki ihracat sayılan döviz kazandırıcı işlemlerin finansmanı için kullanılır.

TL ihracat kredilerinin döviz kredilerinden farkları:

TL ihracat kredileri, borcun TL olarak takip edildiği, Türkiye'deki bankalar tarafından ihracat sayılan döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı için TL olarak verilen ve TL olarak faiz tahakkuk ettirilen kredilerdir. Kullanılan döviz kredileri ise borcun döviz olarak takip edildiği, döviz olarak faiz tahakkuk ettirilen kredilerdir.

5.4.1.11. Döviz endeksli TL kredi:

Kredinin tanımı:

Firma tarafından alınan tarihte bankanın döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası ödenerek, vadesinde bankanın döviz satış kuru karşılığı olan Türk Lirası alınarak, faiz ve BSMV'si kullandırım tarihindeki döviz kur farkları hesaplanıp tahsil edilen kredi türüdür.

Döviz kredilerinden farkları:

- Döviz kredileri; Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 17-b maddesine göre kullanılır. DEK TL kredileri ise, kullanılacak konu ayrımı yapılmaksızın her nevi ticari işlemin finansmanında kullanılabilir.
- Türkiye'de yerleşik kişilerce açılan döviz kredileri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Sermaye Hareketleri ve İhracatı Teşvik Mevzuatı Genelgesi doğrultusunda, vergi, resim ve harçlar ile Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu'ndan muaf edilmiştir. Taahhüt kısmen veya tamamen gerçekleştirilemediği takdirde istisnalar, gerçekleşme oranına göre müeyyide uygulanarak geri alınır. Döviz/TL ihracat kredilerine getirilen istisnalar, döviz endeksli TL kredilerde söz konusu değildir.

5.4.1.12. Aylık eşit taksit ödemeli döviz endeksli ticari kredi:

Bu kredi türü, limit Türk Lirası tespit edilip belli bir döviz cinsine bağlı tutulur. Firma tarafından alınan tarihte bankanın döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası ödenerek, vadesinde bankanın döviz satış kuru karşılığı olan Türk Lirası alınarak, faiz ve BSMV'si kullandırım tarihindeki döviz kur farkları hesaplanıp tahsil edilen kredi türüdür.

5.4.2. Banka kaynaklı TL gayri nakit krediler:

5.4.2.1. Türk Parası teminat mektupları:

Banka Kaynaklı TL Gayri Nakdi Kredi türünün en önemlisi Türk Parası Teminat Mektuplarıdır.

5.4.2.2. Çek taahhüt kredisi:

Çek taahhüt kredisi ilgili Kanun doğrultusunda yapılan düzenlemeler ile kullanılır.

5.4.3. Banka kaynaklı yabancı para nakit krediler:

5.4.3.1. Döviz kredileri:

Genel hükümler:

Türkiye'deki yerleşik kişilerin döviz üzerinden nakdi/gayrinakdi kredi kullanmaları TPKK Hakkında 32 Sayılı Karar ve buna ilişkin mevzuat ile belirli kural ve sınırlamalara bağlanmış, teşvik mevzuatı ile belirli şartların gerçekleşmesine bağlı olarak da bu kredilerin kullandırımında vergi, resim ve harç istisnaları uygulanması imkânı getirilmiştir.

Döviz kredilerine ilişkin, tüm bankalar için uyulması zorunlu temel kural ve sınırlamalar aşağıda özetlenmiştir:

- Türkiye'deki bankalar TPKK Mevzuatında belirtilen kişilere;

Yurtdışındaki döviz ödenmesi gereken işlemlerde kullanılması amacıyla döviz olarak, Türkiye'deki masrafları için TL olarak kullanılması şartıyla döviz kredisi açılabilir. Bunun haricinde ülkemizde ikamet edenlere döviz kredisi açılması sadece aşağıda belirtilen şartların sağlanması durumunda mümkün olabilecektir.

- Döviz kredisi; ihracatın, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı amacı ile Türkiye'de yerleşik kişilere açılabilmektedir.
- Teminatına alınacak Türkiye'deki şubelerinde bulundurulmuş döviz veya OECD ülkelerinin merkez bankası ve yönetimlerinin kefaletleriyle ihraç edilen yabancı para menkul kıymet bedelini aşmamak üzere Türkiye'de yerleşik kişilere

döviz kredisi kullanılabilir. Bu maddede bahsedilen kredilerin kullanımında, teminatlar için rehin veya temlik sözleşmesi düzenlenmesi gerekmektedir.

- Yukarıdaki maddelerde belirtilen konular dışında, Türkiye'deki yerleşik kişilere ortalama süresi 1 yıldan kısa olmamak üzere 5 milyon USD ve üzeri döviz kredisi kullanılabilirliği mümkündür. Kredinin parçalı bir şekilde kullanılması halinde ortalama süresinin 1 yıldan uzun ve ilk dilimin asgari 5 milyon USD olması gerekmektedir. Söz konusu kredilerde vergi, resim, harç istisnası uygulaması bulunmamaktadır.

- Döviz kredisi, sadece Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca alım satımı yapılan konvertibl döviz cinsleri üzerinden açılabilir (Ancak, Türk Eximbank A.Ş.'nin uygulamaları paralelinde Bankamızca Amerikan Doları, EURO, İngiliz Sterlini ve Japon Yeni üzerinden döviz kredisi açılmaktadır.)

- Döviz olarak kullanılacak döviz kredilerinde ödeme, doğrudan yurt dışındaki satıcı firmaya yapılır. Kredi müşterisine nakden veya hesaba döviz olarak ödeme yapılması kambiyo mevzuatına aykırıdır.

- Bankalar birbirlerine vade sınırı olmadan döviz kredisi açabilmektedirler.

- Bankaların açtığı döviz kredilerinin süresi, açıldığı faaliyet alanına göre belirlenir.

Mal ihracatının finansmanı amacıyla (TL olarak) kullanılan döviz kredileri herhangi bir belgeye bağlı olmaksızın kullanılabilir. Bu kapsamda kullanılacak kredilerin vadesi Bankalar tarafından belirlenir.

- İSST ve DKF finansmanı amacıyla döviz kredisi kullanılabilirliği amacıyla, firmaların DİİB ve/veya VRHİB'nin bulunması gerekmektedir.

- İhracat, İSST ile DKF finansmanı için kullanılan kredilerde ihracat taahhüdü, fiili ihracatın kredi vadesi içerisinde gerçekleştirilmesi suretiyle yerine getirilir. Kredi vadesi mevzuatta öngörülen süreden kısa ise, mevzuatta belirtilen süre esas alınır.

▪ İhracat, İSST ile DKF’de bulunan firmaların, krediyi döviz olarak kullanabilmeleri için mutlaka DİİB almış olmaları ve bu belgede döviz tahsisinin (ithal hakkı) belirtilmiş olması gerekmektedir. Döviz olarak kullanılacak döviz kredileri, en fazla belgede bulunan ithal hakkı tutarı kadar, vadesi, belgenin geçerlilik süresini aşmamak kaydıyla, belge konusu faaliyetlerle ilgili döviz ödemesi gerektiren işlemlerin finansmanında kullanılır.

▪ VRHİB kapsamında, yurt dışı faaliyetlerinde kullanılmak üzere;

- Müteahhitlik hizmetleri (Yurt Dışı),

- Uluslar arası taşımacılık faaliyetlerinde bulunan nakliyeciler firmalar,

- Gümrük satış mağazaları (Hat Dışı),

Türkiye’deki bankalardan (belgede kayıtlı taahhüt tutarının azami % 75’i oranında) döviz olarak kullanılmak üzere döviz kredisi alabilirler. Döviz olarak kullanılan döviz kredilerinin vergi, resim, harç ve fon istisnasından yararlanma süresi belgenin geçerlilik süresi ile sınırlıdır.

▪ Belgesiz ve belgeli kullanılan (Döviz – TL olarak) kredilere, ihracat taahhüdünün gerçekleşme şartına bağlı olarak yasal kesinti (vergi, harç, fon) istisnası uygulanır. Uygulanan istisnalardan BSMV bankalarının ödeme yükümlülüğünde olup, herhangi bir yere bildirim yapılmaz.

▪ Belgesiz kredilerde, kredinin taahhüt hesabı, kredinin taahhüt vadesi içerisinde (yasal sürelerde) ihracatın yapıldığının gümrük beyannamesi (GB) mükellef nüshası aslının krediyi kullandıran bankaya ibrazı ile kapatılır. GB’nin tarihi, kredi kullandırım tarihinden sonra olmalıdır. Dolayısıyla, fiili ihracı yapılmış (malların yurt dışı edildiği onaylanmış GB’ye bağlanmış) bir ihracatın finansmanı için döviz kredisi kullanılamaz.

5.4.3.2. Dünya Bankası kredileri

Sanayi Kalkınma Bankası'nca idare edilen Dünya Bankası Kredileri, Sanayi Yatırımı ve Kredi Bankası AŞ., Türkiye Halk Bankası AŞ., Türkiye Vakıflar Bankası, Yapı Kredi Bankası AŞ., Garanti Bankası AŞ. ve benzeri bankalar arasında belli limitler

dahilinde dağılmış şekildedir. Dünya Bankası tarafından sağlanan kredilere garantörlük eden bankalar, kredinin dönmemesi halinde geri ödemek zorundadırlar. Dünya Bankası yatırım kredilerinden yararlanmak için "Yatırım Teşvik Belgesi" bulundurma zorunluluğu vardır. Ancak işletme kredisi verilirken Teşvik Belgesi istenmemektedir.

5.4.3.2.1. Dünya Bankası kredisi kullanarak yatırım yapan firma örneği

1996 yılında kurulan A Tekstil Sanayi Tic. Ltd. Şti.* firması, Zeytinburnu/İstanbul adresindeki merkezinde, tekstil sektöründe yaygın olarak kullanılan polyester ve saten astarın ithalatı ve bunların yurtiçi satışı faaliyetinde bulunmaktadır.

Firma, yurt dışından (ağırlıklı Vietnam olmak üzere, Malezya ve Endonezya'dan) ithal ettiği ham astarları, yurtiçinde sürekli çalışılan boyama tesislerinde boyattırılmakta ve yurt içine satışını gerçekleştirmektedir.

Firmanın yönetim merkezi Zeytinburnu/İstanbul adresinde olup, firma merkezine yakın konumda yine Zeytinburnu'nda 1.200 m² kapalı alana sahip iki deposu bulunmaktadır.

Firmanın gerçekleştirmeyi planladığı projesi, "Ankara Yolu Cad. 20. km No:72, Kestel/Bursa" adresindeki ikinci el kumaş boyama tesisinin bina ve makineleri ile birlikte satın alınmasıdır. Tesis "T Tekstil San. ve Tic. A.Ş."ne ait olup, bir süre öncesine kadar A Tekstil Sanayi Tic. Ltd. Şti firmasına boyama hizmeti vermektedir.

Krediye konu tesis, 3 katlı betonarme kargır idari bina ve idari binaya bitişik nizamlı tek katlı betonarme üretim binası, iki adet depo ve makine-teçhizatlıdır oluşmaktadır.

Krediye konu makine tesisler 2. el olup, Makinelerin fiziki durumu ve firma yetkililerinin beyanı doğrultusunda, tesisin kredi vadesi boyunca çalışabilecek konumdadır. Söz konusu yatırımlara ilave olarak 2 adet yeni Boyama makinesinin daha alınması planlanmaktadır. Tesisin kapasitesinin, firmanın ihtiyacını tamamen karşılayacak olup, atıl kalan kapasite ile dışarıya fason boyama hizmeti verilmesi planlanmaktadır.

* Firma ismi gizli tutulmuştur.

Firmada halihazırda 12 kişi çalışmakta olup, yatırım sonrası 8'i idari personel, kalanı işçi olmak üzere ilave toplam 215 personelin istihdam edilmesi planlanmaktadır. Personel istihdamını, kapanan tesiste çalışmış personelin bir kısmı ve civardaki boyama tesislerinde çalışanlardan karşılanması planlanmaktadır.

Firma yetkilileri kredi tesisi müteakibinde satın alma işleminin gerçekleşeceğini belirtmiştir. Satın alma işleminin 15.09.2011 tarihi itibarıyla gerçekleşebileceği, 1 aylık makine bakım-revizyon süresi ve deneme üretimi ile birlikte tesisin 01.11.2011 tarihinde işletmeye alınabileceği öngörülmüştür. 2011 yılı için 8.360.415 TL toplam sabit yatırım ve 10.728 TL yatırım dönemi faizi ile birlikte Toplam Yatırım Tutarı 8.371.143 TL olarak hesaplanmıştır.

Krediye konu toplam sabit yatırım tutarı 8.360.415 TL olup bu tutarın 2.250.000 USD'lik (4.050.000 TL) bölümü 2 yıl ödemesiz toplam 4 yıl vadeli OUV Yatırım Kredisi ile finanse edileceği, kalan bölümün ise yaratılan fonlar, şirket özkaynakları ve ortak finansmanı ile karşılanacağı öngörülmüştür.

Çizelge 5.2: Teknik Analizdeki Firma Tanıtım Bilgileri

TANITIM BİLGİLERİ			
Müşteri No/ Adı	17598593	A TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ.	
Esas Şube No / Adı	793	ZEYTİNBURNU / İSTANBUL ŞB.	
Sektör Kodu/ Adı	005	TİCARET	
Faaliyet Alan Kodu / Adı	5131	TEKSTİL HAMMADDE ÜRÜNLERİ TOPTAN TİCARETİ	
İlişkili KDR	1	KDR Durumu	Onaylandı
Rapor Türü	2.Rapor Türü	İnceleme Tarihi	8/10/2011
Firma Ölçeği	KOBİ	Teşvik Durumu	Yok

PROJE BİLGİLERİ			
Proje Değerlendirme No/Durum	1	Onaylandı	
Proje Sektör Kodu/Adı	003	İMALAT SANAYİ	
Proje Faaliyet Kodu /Adı	0022	PDR İMALAT	
Proje Konusu	TEKSTİL BOYA TESİSİ SATIN ALINMASI		
Yatırım Başlangıç/Bitiş Tarihleri	9/15/2011	11/1/2011	
Analiz Başlangıç/Bitiş Yılları	2011	2015	
Baz Kur Tarihi	8/16/2011	Baz Bilanço Tarihi	6/30/2011

KREDİ BİLGİLERİ		
Kredi Türü	Talep Edilen Tutar	Döviz Cinsi
OUV PRJ KRD 3-5 YIL	2,500,000	USD

ÖZET

Müşteri No/ Adı	17598593	A TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ.
Esas Şube No / Adı	793	ZEYTİNBURNU / İSTANBUL ŞB.
Sektör Kodu/ Adı	005	TİCARET
Faaliyet Alan Kodu / Adı	5131	TEKSTİL HAMMADDE ÜRÜNLERİ TOPTAN TİCARETİ

PROJE BİLGİLERİ

Proje Değerlendirme No	1	Onaylandı
Proje Sektör Kodu/Adı	003	İMALAT SANAYİ
Proje Faaliyet Kodu /Adı	0022	PDR İMALAT
Proje Konusu	TEKSTİL BOYA TESİSİ SATIN ALINMASI	

PROJE DEĞERLENDİRME FORMU ÖZETİ

	Puan	Nihai Puan	Risk Grubu
Proje Değerlendirme Kriter Puanı	2.39	2.39	
Risk Notu	2.39	2.39	
Hassas Kriter Etkisi		0.18	
Kredi Notu		2.57	B
Karşılama Oranı (%)		35.00	
Sektör Notu			
Sektör Notu Etkisi (%)			
Nihai Karşılama Oranı (%)		35.00	
İlişkili KDR Notu		2.10	BBB

SATIN ALINACAK MAKİNE VE TESİSLER

	TL	USD	EURO
Yerli	1,398,415	776,897	539,553
İthal	0	0	0
Toplam	1,398,415	776,897	539,553

İŞLETME SERMAYESİ İHTİYACI

Mevcut + Proje	-2,373,599
Proje	

YATIRIM FİNANSMAN

	Mevcut + Proje	Proje
Toplam Yatırım Tutarı	27,109,407	
Özkaynaklar	12,487,098	
Yabancı Kaynaklar	14,622,309	0
Toplam Kaynaklar	27,109,407	
Özkaynak/Toplam Kaynak (%)	46	

KREDİ BİLGİLERİ

Kredi Türü	Talep Edilen Tutar	Döviz Cinsi
OUV PRJ KRD 3-5 YIL	2,500,000	USD

MALİ VERİLER VE ORANLARI

	Mevcut + Proje	Proje
Ortalama Proforma Kar Marjı	4.86	
En Düşük Nakit Akım	692,270.00	
En Düşük BÖGR	1.01	
Başabaş Noktası (%)	46.05	
Yatırım Geri Dönüş Süresi		
Net Bugünkü Değer		
İç Karlılık Oranı		
Özkaynak/Toplam Yatırım (%)	46.00	
Faiz Karşılama Oranı	6.34	
Ekonomik Rantabilite(%)	29.27	
Yatırım Karlılığı(%)	11.09	
Proforma Cari Oran(%)	979.23	
Proforma Likidite Oranı(%)	618.79	

Faaliyet konusu: Tekstil sektöründe yaygın olarak kullanılan polyester ve saten astarın ithalatı ile bunların yurtiçi satışı faaliyetinde bulunmaktadır.

Yatırım yeri: "Ankara Yolu Cad. 20. km No:72, Kestel/Bursa"

Yatırım cinsi: İkinci el kumaş boyama tesisinin bina ve makineleri ile birlikte satın alınması

Yatırım döngüsü: Firma yetkilileri kredi tesisi müteakibinde satın alma işleminin gerçekleşeceğini belirtmiştir. Satın alma işleminin 15.09.2011 tarihi itibarıyla gerçekleşebileceği, 1 aylık makine bakım-revizyon süresi ve deneme üretimi ile birlikte tesisin 01.11.2011 tarihinde işletmeye alınabileceği öngörülmüştür.

Proje konusu harcamalar :

Bina-İnşaat : 6.962.000 TL

Makine-Teçhizat (2. el) : 1.062.000 TL

Makine-Teçhizat (Yeni) : 336.415 TL

Toplam Yatırım Tutarı : 8.360.415 TL (KDV Dahil)

Yatırım finansman şekli: Krediyeye konu toplam sabit yatırım tutarı 8.360.415 TL olup bu tutarın 2.250.000 USD'lik (4.050.000 TL) bölümü 2 yıl ödemesiz toplam 4 yıl vadeli OUV Yatırım Kredisi ile finanse edileceği, kalan tutarın ise yaratılan fonlar, şirket özkaynakları ve ortak finansmanı ile karşılanacağı öngörülmüştür.

Yatırım kapasitesi: Muh. Astar Kumaş Boyama Kapasitesi : 51.300.000 mt.tül/yıl x % 70 = 35.910.000 mt.tül/yıl

Fason boyama kapasitesi: 51.300.000mt.tül/yıl x %30=15.390.000 mt.tül/yıl

Yaratacağı ciro: Yapılan proforma çalışma sonucunda, Tam Kapasitede Yarattırılabilir ciro 36.423.000 TL olarak hesaplanmıştır. Yıllar bazında yaratacağı ciro aşağıdaki şekilde öngörülmüştür.

Yıllar	Ciro
-----	-----
2012 Yılı	25.149.825 TL
2013 Yılı ve ileriki yıllar	26.970.975 TL

Faaliyet döngüsü: Firma, polyester ve saten astar alımlarının tamamını başta Vietnam olmak üzere, Endonezya ve Malezya'dan % 30 avanslı olmak üzere peşin olarak temin etmektedir. Ham olarak alınan astarlar Bursa ve İstanbul'da bulunan birkaç tane şirkete boyatılmaktadır. Satışlar ağırlıklı İstanbul ve İzmir'de bulunan 60-70 kadar firmaya yapılmakta olup, cari hesap ve 4-6 ay vadeli firma çeki alınmak suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Çizelge 5.3: Proje Değerlendirme Raporu

PROJE DEĞERLENDİRME RAPORU

Kredi Değerliliği Ölçüm Kriterleri	Kriter Puanı	Nihai Puanı
KALİTATİF KRİTERLER PUANI	2.39	2.39
YATIRIM YERİNİN VE TESİSLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	2.00	2.00
Yatırım Yerinin Değerlendirilmesi	2.00	2.00
Yatırım Yapılacak Tesisin Mülkiyeti	1.00	1.00
Alt Yapı ve İnşaat Tesislerin Yeterliliği	2.00	2.00
Çevresel Faktörler	2.00	2.00
Teşvik Unsurları	4.00	4.00
YATIRIM DEĞERLENDİRMESİ	2.87	2.87
Satın Alınacak Makine Ekipmanların Yeterliliği	2.00	2.00
Yatırımın Tamamlanma Seviyesi		
Öngörülen Kapasite Kullanım Oranı	3.00	3.00
Ortakların Yatırım Yapılacak Sektördeki Deneyimi	4.00	4.00
Yatırımla İlgili Gerekli Bilgi / Belge Temini	1.00	1.00
FİNANSAL YAPININ DEĞERLENDİRİLMESİ	2.42	2.42
Gerçekleşen Yatırımın Finansman Şekli		
Sermaye Artırım Gücü	2.00	2.00
Özkaynak / Toplam Yatırım Oranı (Mevcut + Proje)	3.00	3.00
Yatırımın Kur Riski	2.00	2.00
KARLILIK VE ÖDEME GÜCÜ	2.40	2.40
Ekonomik Rantabilite (ER)	4.00	4.00
En Düşük Nakit Akım (Mevcut + Proje)	1.00	1.00
En Düşük B.Ö.G.R. (Mevcut + Proje)	3.00	3.00
Faiz Karşılama Oranı (FKO)	3.00	3.00
Proforma Likidite Oranı	1.00	1.00
KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK		
(R) Firma Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kapsamında mı?	4.00	4.00
Kurumsal Yönetim		
İnsan Hakları Politikası		
İş ve İstihdam Koşulları		
İş Sağlığı ve Güvenliği		
Çevre Duyarlılığı		
Adil İşletme Uygulamaları		
Tüketici Hakları		
Toplumun Sosyal ve Ekonomik Gelişimi		

Çizelge 5.4: Kredi Değerliliği Ölçüm Kriterlerinde Dikkati Çeken Hususlar

KREDİ DEĞERLİLİĞİ ÖLÇÜM KRİTERLERİNDE DİKKATİ ÇEKEN HUSUSLAR			
Kriter Adı	Ham Puan	Nihai Puan	Açıklamalar
Yatırım Yerinin Değerlendirilmesi	2.00	2.00	Yatırım yeri, pazarlama, tedarik imkanları açısından rakip firmalarla aynı düzeydedir.
Yatırım Yapılacak Tesisin Mülkiyeti	1.00	1.00	Firma fabrika binası ve içerisinde yer alan makina-tesisleri satın almayı planladığından kriter notu 1 verilmiştir.
Alt Yapı ve İnşaa Tesislerin Yeterliliği	2.00	2.00	Fabrika binasında, altyapı ve inşai tesisler yeterli ve rakip firmalarla aynı olacaktır.
Çevresel Faktörler	2.00	2.00	ÇED Belgesi bulunmakta ve arıtma sisteminden yararlanılacaktır.
Satın Alınacak Makine Ekipmanların Yeterliliği	2.00	2.00	Yatırım kapsamında alınacak makine ve teçhizat 2. el olup söz konusu makinaların revize edilmesi düşünülmektedir.
Öngörülen Kapasite Kullanım Oranı	3.00	3.00	Tesis ilk 3 yılda %75-50 KKO aralığında üretim kapasitesine ulaşabilecektir.
Ortakların Yatırım Yapılacak Sektördeki Deneyim	4.00	4.00	Ortak Metin Ayrar'ın sektör tecrübesi 1981 yılında kurulan "Yahya Hamulluoğlu ve Metin Ayrar Koll. Şti.'ye dayanmaktadır. Ortakların imalat tecrübeleri bulunmamaktadır.
Sermaye Artırım Gücü	2.00	2.00	Firmanın özkaynak yapısı ve yaratılan fonlar ile birlikte öngörülen özkaynağın gerçekleşme olasılığı yüksektir.
Özkaynak / Toplam Yatırım Oranı (Mevcut + Proje)	3.00	3.00	Özkaynak/Toplam Yatırım Oranı % 46 olarak hesaplanmıştır.
Yatırımın Kur Riski	2.00	2.00	Kur riski vardır. Ancak yatırımı ve firma faaliyetlerini etkilemeyecek düzeydedir.
Ekonomik Rantabilite (ER)	4.00	4.00	% 29,27 olarak hesaplanmıştır.
En Düşük Nakit Akım (Mevcut + Proje)	1.00	1.00	En düşük nakit akım 692.270 TL'dir.
En Düşük B.Ö.G.R. (Mevcut + Proje)	3.00	3.00	En düşük BÖGR 1,01 olarak hesaplanmıştır.
Faiz Karşılama Oranı (FKO)	3.00	3.00	Faiz karşılama oranı 6,34 olarak hesaplanmıştır.
Proforma Likidite Oranı	1.00	1.00	Proforma Likidite Oranı % 618,79 olarak hesaplanmıştır.

Proje bilgileri

Firmanın gerçekleştirmeyi planladığı projesi, "Kestel/Bursa" adresindeki ikinci el kumaş boyama tesisinin bina ve makineleri ile birlikte satın alınmasıdır. Tesis "B Tekstil San. ve Tic. A.Ş."ne ait olup, bir süre öncesine kadar A Tekstil firmasına boyama hizmeti vermekte olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu fabrikanın satın alınmak istenmesinde, tesisin su temininde sıkıntı olmaması ve arıtma sistemine entegre olmasının önemli bir etken olduğu ifade edilmiştir.

Barakfakih Sanayi Bölgesi'nde yer tesisin Ankara Caddesi'ne yaklaşık 100 m cephesi bulunmakta ve caddeye direkt erişimi bulunmaktadır.

Tesiste üretim binasına bitişik nizamlı 416 m² ve 580 m² kapalı alanlı 2 adet depo bulunmaktadır. Krediyeye konu makine tesisler 2. el olup (ağırlıklı olarak 1996-1998

model arası), ziyaret esnasında tesiste yer alan makine teçhizatlar gayrifaal şekilde görülmüştür. Makinelerin fiziki durumu ve firma yetkililerinin beyanı doğrultusunda, tesisin kredi vadesi boyunca çalışabileceği kanaatine varılmıştır. Söz konusu yatırımlara ilave olarak 2 adet yeni Boyama makinesinin daha alınması planlanmaktadır.

Tesisin kapasitesinin, firmanın ihtiyacını tamamen karşılayacak olup, atıl kalan kapasite ile de dışarıya fason boyama hizmeti verilmesi planlanmaktadır.

Üretim programı :

- Firmanın fiili pazarlama-satış potansiyeli, geçmiş dönemlere ait ciro gelişimi,
- Daha önce dışarıda fason yaptırılan boyama işlerinin firma tarafından bünyede gerçekleştirilecek olmasının sağlayacağı maliyet avantajı,
- Boyama kalitesinin firma tarafından kontrol altına alınabilecek olması,
- Üretimde önemli maliyet payına sahip olan su ihtiyacının tesis bünyesindeki artezyen kuyulardan sağlanacak olması,
- Krediyeye konu fabrika binasında 2011 yılı Ekim ayı başında üretim faaliyetlerine başlanabileceği, gibi kriterler dikkate alınarak, gelecek yıllarda aşağıda belirtilen KKO'ları ile çalışabileceği öngörülerek üretim programı verilmiştir.

Yıllar - KKO (%)

Mamüller:	2011	2012	2013 ve sonrası	
-----	-----	-----	-----	
Muh. Astar Kumaş		65	70	75
Fason Kumaş Boyama		50	55	60

Personel :

Firmada halihazırda 12 kişi çalışmakta olup, yatırım sonrası 8'i idari personel, kalanı işçi olmak üzere ilave toplam 245 personelin istihdam edilmesi planlanmaktadır. Firma yetkilileri, personel istihdamının, kapanan tesiste çalışmış personel ve civardaki boyama tesislerinde çalışanlardan karşılanacağını beyan etmiştir.

Çevresel etki :

Yatırıma konu işyerinde elektrik, doğalgaz, su, ulaşım ve haberleşme gibi altyapı hizmetlerinden yararlanılmaktadır. Tesiste 2 adet artezyen kuyu bulunmaktadır. Bursa Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğünce verilen 08/07/2010 tarih ve 391 sayılı yazıya göre kumaş boyama tesis için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" verilmiştir. Üretimde oluşan atıklar S.S. Yeşil Çevre Arıtma Tesisi İşletme Kooperatifi tarafından arıtılacak olup, arıtma tesisi ile gerçekleştirilen anlaşma uyarınca, firmanın endüstriyel atık suyunun arıtılması amacıyla 923 m³/gün debi tahsis edilmiştir.

Çizelge 5.5: Satın Alınacak Makine, Tesisler, Ürün - Hammadde Gider Bilgileri

SATIN ALINACAK MAKİNE VE TESİSLER									
Makina ve tezgahın cinsi	Satıcı Firma	Yerli/İthal	Proforma Tarihi	Yatırım Tarihi	Adet	Dvz Cinsi	Birim Fiyat	Orjinal Tutar	TL Tutar
Levent Boya Makinesi (600 kg) (*)	Mehmet Vatansver Mak. Teks. San. Tic. Ltd. Şti.	Yerli	8/8/2011	9/15/2011	1	EUR	70,800	70,800	183,499
Levent Boya Makinesi (400 kg) (*)	Mehmet Vatansver Mak. Teks. San. Tic. Ltd. Şti.	Yerli	8/8/2011	9/15/2011	1	EUR	59,000	59,000	152,916
2. El - Kumaş Top Sarma Makinesi, Demsan Marka	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	3	TL	5,900	17,700	17,700
2. El - Ramöz, 8 Kamaralı, Doğalgazlı	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	2	TL	118,000	236,000	236,000
2. El - Boya Hazırlama Mutfağı Komple (5 x 1,5 ton/ad tank, 2 mikser)	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	11,800	11,800	11,800
2. El - Sablon Yıkama Makinesi	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	2,360	2,360	2,360
2. El - Buharlama Fikse Makinesi	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	47,200	47,200	47,200
2. El - Rotasyon Baskı Makinesi, 12 Renk, 1,85 m enli	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	141,600	141,600	141,600
2. El - Kumaş Açma Makinesi	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	3,540	3,540	3,540
2. El - Overflow Kumaş Boyama Makinesi, 600 kg	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	29,500	29,500	29,500
2. El - HT Boyama Makinesi, 600 kg	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	3	TL	23,600	70,800	70,800
2. El - HT Boyama Makinesi, 400 kg	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	4	TL	17,700	70,800	70,800
2. El - HT Boyama Makinesi, 400 kg, yatık tip	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	17,700	17,700	17,700
2. El - HT Boyama Makinesi, 900 kg	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	2	TL	41,300	82,600	82,600
2. El - Kumaş Açma-Yıkama Makinesi, 14 gözlü	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	118,000	118,000	118,000
2. El - Şablon Çekme Ünitesi	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	23,600	23,600	23,600
2. El - Vidalı Kompresör, Hava kurutucusu ve tankı ile birlikte komple	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	2	TL	11,800	23,600	23,600
2. El - Buhar Kazanı, 6.000.000 kcal/h, kömürlü	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	41,300	41,300	41,300
2. El - Trafo (1.000 kVA), Elektrik Pano ve Tesisatı	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	82,600	82,600	82,600
2. El - Doğalgaz Basınç Düşürme İstasyonu	Tutuşlar Tekstil Boya A.Ş.	Yerli	8/15/2011	9/15/2011	1	TL	41,300	41,300	41,300

TOPLAMLAR

	TL	USD	EURO
Yerli	1,398,415	776,897	539,553
İthal	0	0	0
Toplam	1,398,415	776,897	539,553

ÜRÜN BİLGİLERİ

Ürün Adı	Birim	Ürün Durum Kodu	Yatırım Öncesi Toplam Maliyeti	Yatırım Sonrası Toplam Maliyeti	Proje Maliyet Farkı	Yatırım Öncesi Toplam Gelir	Yatırım Sonrası Toplam Gelir	Proje Gelir Farkı
Muh. Astar Kumaş	m.tül	Yeni ürün	0.00	25,855,200.00	25,855,200.00	0.00	34,114,500.00	34,114,500.00
Fason Kumaş Boyama	m.tül	Yeni ürün	0.00	1,539,000.00	1,539,000.00	0.00	2,308,500.00	2,308,500.00
TOPLAMLAR.....			0.00	27,394,200.00	27,394,200.00	0.00	36,423,000.00	36,423,000.00

HAMMADDE GİDER BİLGİLERİ

Ürün Adı	Gider Türü/ Adı	Birim	Yatırım Öncesi Birim Fiyat	Yatırım Öncesi Birim Miktar	Yatırım Öncesi Birim Maliyet	Yatırım Öncesi Toplam Maliyet	Yatırım Sonrası Birim Fiyat	Yatırım Sonrası Birim Miktar	Yatırım Sonrası Birim Maliyet	Yatırım Sonrası Toplam Maliyet
Muh. Astar Kumaş	Ham Kumaş	m.tül	0.00	0.00	0.00	0.00	1.04	0.00	0.62	22,264,200.00
Muh. Astar Kumaş	Muh. Boya	m.tül	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.10	3,591,000.00
Fason Kumaş Boyama	Muh. Boya	m.tül	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.10	1,539,000.00

Çizelge 5.6: Personel Çizelgesi

PERSONEL TABLOSU									
Ünvanı	Yatırım Öncesi				Yatırım Sonrası				Proje Fark
	Kişi Sayısı	Yıllık Çalışma Süresi (ay/yıl)	Aylık Brüt Ücret (TL/yıl)	Yıllık Brüt Ücret (TL/yıl)	Kişi Sayısı	Yıllık Çalışma Süresi (ay/yıl)	Aylık Brüt Ücret (TL/yıl)	Yıllık Brüt Ücret (TL/yıl)	
İdari Personel	0	0	0	0	12	12	1,000	144,000	144,000
İşçi	0	0	0	0	45	12	800	432,000	432,000

	YATIRIM ÖNCESİ	YATIRIM SONRASI	PROJE FARK
ÜCRET TOPLAMI	0	576,000	576,000
SSK TOPLAMI	0	120,960	120,960
İŞSİZLİK FONU	0	11,520	11,520
DİĞER GİDERLER	0	57,600	57,600
SOSYAL GİDERLER	0	190,080	190,080
GENEL TOPLAM	0	766,080	766,080

Çizelge 5.7: Gelir-Gider Çizelgesi

GELİR GİDER TABLOSU (Mevcut + Proje)						
GİDER TABLOSU GİDER CİNSİ	Değişkenlik Oranı (%)	TAM KAPASİTE				PROJE FARK
		Yatırım Öncesi		Yatırım Sonrası		
		Tutar	Oran(%)	Tutar	Oran(%)	
Ham ve Yardımcı Madde	100			27,394,200	82	27,394,200
Elektrik	90			480,000	1	480,000
Yakıt	90			400,000	1	400,000
Su						
Personel				576,000	2	576,000
Sosyal Giderler				190,080	1	190,080
Kira				33,600	0	33,600
Amortisman				371,000	1	371,000
Bakım-Onarım	50			300,000	1	300,000
Diğer-1	100			173,137	1	173,137
Diğer-2						
Ambalaj	100					
Nakliye	100			692,550	2	692,550
İşletme Malzemesi	100			1,038,825	3	1,038,825
Genel Giderler				625,567	2	625,567
Üretim Maliyeti				32,274,959	97	32,274,959
Satış Giderleri				1,092,690	3	1,092,690
Genel Üretim Giderleri				33,367,649	100	33,367,649

GİDER TABLOSU GİDER CİNSİ	DEĞİŞİK KAPASİTELER				
	2011	2012	2013	2014	2015
Ham ve Yardımcı Madde	2,889,103	18,945,090	20,314,800	20,314,800	20,314,800
Elektrik	53,410	346,512	368,112	368,112	368,112
Yakıt	44,509	288,760	306,760	306,760	306,760
Su					
Personel	94,685	576,000	576,000	576,000	576,000
Sosyal Giderler	31,246	190,080	190,080	190,080	190,080
Kira	5,523	33,600	33,600	33,600	33,600
Amortisman	371,000	371,000	371,000	371,000	371,000
Bakım-Onarım	40,463	253,650	261,150	261,150	261,150
Diğer-1	18,244	119,638	128,295	128,295	128,295
Diğer-2					
Ambalaj					
Nakliye	72,974	478,552	513,180	513,180	513,180
İşletme Malzemesi	109,461	717,828	769,770	769,770	769,770
Genel Giderler	67,192	438,994	469,234	469,234	469,234
Üretim Maliyeti	3,797,810	22,759,704	24,301,981	24,301,981	24,301,981
Satış Giderleri	115,045	754,494	809,129	809,129	809,129
Genel Üretim Giderleri	3,912,855	23,514,198	25,111,110	25,111,110	25,111,110

GELİR TABLOSU ÜRÜN CİNSİ	Birim	TAM KAPASİTE						PROJE FARK
		Yatırım Öncesi			Yatırım Sonrası			
		Miktar	Birim Fiyat	TOPLAM	Miktar	Birim Fiyat	TOPLAM	
Muh. Astar Kumaş	m.tül				35,910,000.00	0.95	34,114,500	34,114,500
Fason Kumaş Boyama	m.tül				15,390,000.00	0.15	2,308,500	2,308,500
TOPLAM				0			36,423,000	36,423,000

GELİR TABLOSU ÜRÜN CİNSİ	DEĞİŞİK KAPASİTELER				
	2011	2012	2013	2014	2015
Muh. Astar Kumaş	3,645,111	23,880,150	25,585,875	25,585,875	25,585,875
Fason Kumaş Boyama	189,740	1,269,675	1,385,100	1,385,100	1,385,100
TOPLAM	3,834,851	25,149,825	26,970,975	26,970,975	26,970,975

Çizelge 5.8: Net İşletme Sermaye Çizelgesi

NET İŞLETME SERMAYESİ İHTİYACI (Mevcut + Proje)							
İHTİYAÇ TÜRÜ	Gün/Oran(%)	Tam Kapasite	DEĞİŞİK KAPASİTELER				
			2011	2012	2013	2014	2015
A.1.Nakit	30	380,302	226,684	290,023	304,628	304,628	304,628
A.2.Müşteriye Bağlı Mal Değeri	150	13,748,604	8,733,947	9,642,999	10,308,379	10,308,379	10,308,379
A.3.Ödenecek Avanslar							
A.4.Stoklar		8,249,162	5,240,368	5,785,800	6,185,028	6,185,028	6,185,028
A.4.1.Stoklar-Hammede-Yrd. Maddeler							
A.4.1.Stoklar-Yarı Mamül							
A.4.1.Stoklar-Mamül	90	8,249,162	5,240,368	5,785,800	6,185,028	6,185,028	6,185,028
A. BRÜT İŞLETME SERMAYESİ		22,378,068	14,200,999	15,718,822	16,798,035	16,798,035	16,798,035
B.1.Alınacak Avanslar							
B.2.Vadeli Satın Almalar	15	1,184,709	760,053	819,288	878,524	878,524	878,524
B.3.Kısa Vadeli Banka Kredileri	5	1,118,903	710,050	785,941	839,902	839,902	839,902
B.4.Diğer Kısa Vadeli Kaynaklar							
B. KISA VADELİ KREDİ İMKANLARI		2,303,612	1,470,103	1,605,229	1,718,426	1,718,426	1,718,426
NET İŞLETME SERMAYESİ		20,074,456	12,730,896	14,113,593	15,079,609	15,079,609	15,079,609
MEVCUT NET İŞLETME SERMAYESİ			15,104,495	12,730,896	14,113,593	15,079,609	15,079,609
EK İŞLETME SERMAYESİ İHTİYACI		20,074,456	-2,373,599	1,382,697	966,016		

Çizelge 5.9: Nakit Akım, İtfa ve Detay İtfa Çizelgesi

NAKİT AKIM TABLOSU (Mevcut + Proje)							
NAKİT AKIM KALEMLERİ (TL)	2011	2012	2013	2014	2015		
1.BAŞLANGIÇTAKİ NAKİT		850,697.00	727,116.00	353,185.00	195,991.00		
2.YATIRIM	8,371,143.00						
2.1.Bina İnşaat	6,962,000.00						
2.2.Makine-Techizat	1,398,415.00						
2.3.Diğer Harcamalar							
2.4.İşletmeye Alma Giderleri							
2.5.Yatırım Dönemi Faizi	10,728.00						
2.6.Ek İşletme Sermayesi İhtiyacı							
3.FİNANSMAN	8,371,143.00						
3.1.Bankamız Kredisi	4,050,000.00						
3.1.1.Dış Kaynaklı							
3.1.2.Bankamız Kaynaklı	4,050,000.00						
3.2.Diğer Yabancı Kaynaklar							
3.3.Özkaynaklar	4,321,143.00						
3.4.Yaratılan Fonlar							
4.NET SATIŞ HASILATI	3,535,484.00	23,328,675.00	25,149,825.00	25,149,825.00	25,149,825.00		
5.ÜRETİM MALİYETİ + FAAL.GİD - AMORTİSMAN	3,279,349.00	21,546,288.00	23,143,198.00	23,143,198.00	23,143,198.00		
6.BRÜT KAR	1,056,135.00	1,782,387.00	2,006,627.00	2,006,627.00	2,006,627.00		
7.İŞLETME SERMAYESİ İHTİYACI DEĞİŞİMİ		1,350,168.00	966,017.00				
7.1.Nakit Değerlerdeki Değişim		59,535.00	14,605.00				
7.2.Alacaklardaki Değişim		890,031.00	665,379.00				
7.3.Stoklardaki Değişim		534,018.00	399,228.00				
7.4.Diğer Dön. Varl. Değişim							
7.5.Satıcılardaki Değişim		59,236.00	59,235.00				
7.6.Kısa Vadeli Diğer Borçlardaki Değişim							
7.7.Kısa Vadeli Banka Kredilerinde Değişim		74,180.00	53,960.00				
8.FAALİYETLERDEN YARATILAN NAKİT	1,056,135.00	432,219.00	1,040,610.00	2,006,627.00	2,006,627.00		
9.TOPLAM ANAPARA ÖDEMELERİ			810,000.00	1,620,000.00	1,620,000.00		
9.1.Bankamız Kredileri Anapara Taksit			810,000.00	1,620,000.00	1,620,000.00		
9.2.Diğer Kredi Anapara Taksit							
10.ROTATİF KREDİLERİN ANAPARA ÖDEMELERİ							
11.TOPLAM FAİZ ÖDEMELERİ	85,514.00	341,903.00	346,770.00	270,870.00	171,904.00		
11.1.Bankamız Kredileri Faizleri		246,745.00	244,598.00	168,698.00	69,732.00		
11.2.Diğer Kredilerin Faizleri	85,514.00	95,158.00	102,172.00	102,172.00	102,172.00		
12.TOPLAM ANAPARA VE FAİZ ÖDEMELERİ	85,514.00	341,903.00	1,156,770.00	1,890,870.00	1,791,904.00		
13.VERGİ	119,924.00	213,897.00	257,771.00	272,951.00	292,745.00		
14.KISA VADELİ BANKA KREDİLERİ							
15.NET NAKİT AKIM	850,697.00	727,116.00	353,185.00	195,991.00	117,969.00		
BORÇ ÖDEME GÜCÜ RASYOSU	10.95	4.59	1.51	0.92	0.96		

İTFA TABLOSU

BANKA ADI	KREDİ ADI	KREDİ TÜRÜ	MEVCUT / PROJE	DÖVİZ CİNSİ	TUTAR	KULLANDIRIM TARİHİ	VADE	FAİZ ORANI
TÜRKİYE HALK BANKASI A.S. (H/OFFICE) /İSTANBUL	BANKA KAYNAKLI OUV KREDİ	Yatırım Kredisi	Proje	USD	2,250,000	9/15/2011	9/15/2015	5.96

YILLAR İTİBARIYLA KREDİ GERİ ÖDEMELERİ

YIL	KREDİ TUTARI (TL)	TAKSİT (TL)	FAİZ (TL)	KUR RİSKİ (TL)
2011	4,050,000		10,728	
2012			246,745	
2013		810,000	244,598	
2014		1,620,000	168,698	
2015		1,620,000	69,732	

DETAY İTFA TABLOSU

BANKA ADI	TÜRKİYE HALK BANKASI A.S. (H/OFFICE) /İSTANBUL
KREDİNİN ADI	BANKA KAYNAKLI OUV KREDİ
KREDİNİN TÜRÜ	Yatırım Kredisi
KREDİ MİKTARI	2,250,000
DÖVİZ CİNSİ	USD
VADE	9/15/2015
FAİZ ORANI	5.96
KUR RİSKİ ORANI	
İŞLEM KURU	1.8000

YIL	ANAPARA TAKSİT TUTARI (DÖVİZ)	FAİZ TUTARI (DÖVİZ)	ANAPARA TAKSİT TUTARI (TL)	FAİZ TUTARI (TL)	KUR F
2011		5,960		10,728	
2012		137,081		246,745	
2013	450,000	135,888	810,000	244,598	
2014	900,000	93,721	1,620,000	168,698	
2015	900,000	38,740	1,620,000	69,732	

Çizelge 5.10: Başabaş Analiz Çizelgesi

BAŞABAŞ ANALİZİ		
	Mevcut + Proje	Proje
Toplam İşletme Gelirleri	36,423,000.00	
Toplam İşletme Giderleri	33,367,649.00	
Sabit Giderler	1,429,433.00	
Değişken Giderler	31,938,216.00	
Yıllık Amortisman	371,000.00	
Ortalama Finansman Giderleri	265,003.00	
Toplam İşletme Giderleri Üzerinden B.B.N. Satış Hasılatı	11,609,084.89	
Toplam İşletme Giderleri Üzerinden B.B.N. K.K.O. (%)	31.87	
Satılan Malın Maliyeti Üzerinden B.B.N. Satış Hasılatı (Amortisman hariç)	13,761,296.51	
Satılan Malın Maliyeti Üzerinden B.B.N. K.K.O. (Amortisman hariç)(%)	37.78	
Satılan Malın Maliyeti Üzerinden B.B.N. Satış Hasılatı	16,774,358.68	
Satılan Malın Maliyeti Üzerinden B.B.N. K.K.O. (%)	46.05	

Yatırımı yapan firmanın İstanbul'daki yönetim merkezi tarafımda 05/01/2015 tarihinde ziyaret edilmiştir. Firma yatırım için 2.500.000 USD 2 yıl ödemesiz toplamda 7 yıl vadeli kredi kullanmıştır. Alınan kredinin yatırımla olan bağlantısı tarafımda gözlemlenmiştir. Firma yatırımın tamamlandığını şu an 168 personel istihdamını gerçekleştirdiğini, yatırımlara durmadan devam ettiklerini, yeni makineler aldıklarını ve kapasitenin daha da artırılacağını ifade etmiştir. Bu örnekten de görüldüğü üzere, firmaya Banka kredi açmış, yalnız kredinin yanının da doğru kredi türünün de verilmesi de sağlanmış. Nitekim 2 yıl ödemesiz dönemli kredide firma, 2 yıl Bankaya ödeme yapmadan fabrikanın işlevini arttırmaya çalışmış, 2 yıl sonra banka ödemeleri başlamıştır. Ekonomiler tam istihdam için politikalar oluşturur. 2011 yılında A TEKSTİL firması tam istihdam için çalışmış, yani Türkiye için çalışmış, kendi hinterlandında bulunan 168 kişinin istihdamını sağlamıştır. KOBİ kredileri, firmalar için ab-1 hayat konumundadır. Bu yatırımlar mali ve yapısal olarak desteklenmelidir.

5.4.3.3. Avrupa Yatırım Bankası kredileri

1958'de Roma Antlaşmasına dayanarak kurulan ve aynı zamanda AB'ye üye olan ülkelerin üyesi olduğu bu banka bağımsız bir kamu kuruluşudur. Amacı AB menfaatleri doğrultusunda öz kaynaklarını kullanmak ve sermaye piyasasına başvurmak suretiyle dengeli kalkınma hedefli projelere finansman sağlamaktır. Büyük ölçekli projeler, bu projelere sağlanan kredilerle finanse edilirken, KOBİ'lerin Kredileri küresel ödünçlerle finanse edilmektedir.

5.4.4. Banka kaynaklı yabancı para gayri nakit krediler:

5.4.4.1. Yabancı Para teminat mektupları:

Banka Kaynaklı YP Gayri Nakdi Kredi türünün en önemlisi Yabancı Para Teminat Mektuplarıdır.

5.4.4.2. Prefinansman kredileri:

Prefinansman, ihracat, İSST ve DKF ile alakalı mal ve hizmet alımının finanse edilmesinde kullanılmaya yönelik, şirketler tarafından yurt dışından sağlanarak Türkiye'deki bankalar veya özel finans kurumları aracılığıyla yurda getirilerek alış yapılması şeklinde kullanılan kredilerdir.

Bu krediler döviz bazında kullanılamamaktadır. Anapara ve faiz tahakkuklarıyla beraber ihracat, İSST ile DKF'den elde edilen bedellerle ödenmesi gerekir.

5.4.4.3. İthalat kredileri:

Başka bir ülkede üretilen malların satın alınarak bedellerinin yurt dışına transfer edilmesine ithalat denir. İthalat işleminde iki türlü hareket vardır: Birincisi mal hareketi, ikincisi para hareketi, yani ithalat bedellerinin transferidir. İthalat işlemleri iç mevzuat ve uluslararası mevzuat hükümlerine göre yürütülür.

İthalat Kredileri;

- İthalat Akreditif Kredisi
- Vadeli Akreditif Kredisi
- Kabul veya Aval Kredisi

şeklinde kullanılabilir.

İthalat akreditif kredisi

Akreditif, alıcının talep ve talimatı üzerine veya bizzat kendi adına işlem yapan bankanın, belli bir meblağa kadar, belli bir süre içinde, belli belgelere karşılık ve öngörülen hususların yerine getirilmesi şartıyla, satıcıya ödeme yapacağını, lehdar tarafından keşide edilen poliçeleri kabul veya iştirâ edeceğini satıcıya karşı yazılı olarak taahhüt etmesidir. Kısaca şartlı bir banka taahhüdüdür.

Bir ithalat akreditifinin, ihracatçının malı gönderdiğini gösteren akreditif şartlarına uygun vesaiki aracı bankaya ibrazı halinde akreditif bedelinin ödenmesini öngörmesi halinde bu akreditif görüldüğünde ödemeli (sight) ithalat akreditifi olarak adlandırılır.

Akreditifli ödeme şeklinde, satıcı firmanın akreditife konu olan malları yükledikten sonra yükleme vesaikini akreditif mektubunda şart koşulan diğer vesaik ile muhabir bankaya sunulmak suretiyle sevk ettiği malın tutarını isteme ve tahsil etme hakkını kazandığı süreye akreditif vadesi denir.

Yükleme vadesi, malların en son yüklenebileceği tarihtir. Yükleme vadesi akreditif vadesinden daha ileri bir tarih olarak saptanamaz. Eğer lehdar malları akreditifte belirtilen yükleme vadesi içinde yükleyemezse ithalatçıdan söz konusu vadenin uzatılmasını talep eder. Yükleme vadesi en çok akreditif vadesi kadar uzatılabilir. Şayet yeni yükleme vadesi akreditif vadesini aşıyorsa, akreditif vadesinin de uzatılması gerekir.

Malların yüklenmesini müteakip akreditifte öngörülen vesaikin görevli bankaya ibrazı için tanınan süreye vesaik ibraz süresi denir. Mallar yüklendikten sonra yükleme vesaiki ile akreditifte istenilen diğer vesaikin, akreditifte vesaik ibraz süresi belirtilmiş ise bu süre içinde, belirtilmemiş ise, sevk tarihinden itibaren en geç 21 gün içinde (akreditif vadesi içinde kalmak şartıyla) ibraz edilmesi gerekir. Sevk tarihi ile akreditif vadesi arasında 21 günden daha az bir süre var ise vesaik en geç akreditif vadesinde ibraz edilmelidir.

Vadeli akreditif kredisi:

Vadeli akreditifin işleyişi ile akreditifin genel işleyiş şekli aynı olup mal bedeli vesaik ibrazında değil alıcı ile satıcının anlaşığı daha ileri bir tarihte veya tarihlerde ödenmektedir.

Vadeli akreditiflerde, malın yüklenme süresi ve akreditif vadesinden başka ayrıca ödeme vadesi bulunur. Mal bedelleri vesaikin ibrazında değil ödeme vadesinde ödenir. Ödeme vadesi, konşimento veya taşıma senetleri ya da fatura tarihinden itibaren herhangi bir süre ile sınırlı olmaksızın serbestçe belirlenir ya da kesin bir tarih olarak kararlaştırılabilir.

Kabul ve aval kredileri:

Kabul kredili ithalat, vadeli olarak ithal edilen bir malın bedelinin vade tarihini içeren bir bono veya poliçeye bağlanması işlemidir. Buna göre, akreditifli, vesaik ve mal mukabili ödeme şekillerinde kabul kredili ithalat söz konusu olabilir.

Kabul kredili ödemede genellikle satıcı firma sevk ettiği malların bedeli için alıcı firma ya da ithalatçının bankası üzerine vadeli poliçe düzenler ve sevk belgeleri ile birlikte kabul edilmek ve/veya aval verilmek üzere alıcının bankasına gönderir. Poliçeler vadede ödenmek üzere alıcının bankasında tutulacak ise, lehdar ve/veya bankası tarafından alıcının bankasına ciro edilerek gönderilmelidir.

Satıcı ile alıcının varmış oldukları mutabakata göre poliçeler ya sadece alıcı tarafından kabul edilir ya da alıcının kabulü ile birlikte aracı bankanın da poliçeye aval vermesi istenir.

İthalatçılar tarafından poliçelerin, bankalarca veya bu bankaların verecekleri talimata dayanarak muhabirlerince kabul edilmesi mümkündür.

Kabul kredisi:

Görüldüğünde ödenmek üzere keşide olunan poliçeler, muhataplarına ödeme için ibraz edileceklerinden bu çeşit poliçelerde kabul söz konusu değildir.

Görüldükten bir süre sonra ödenmek üzere çekilmiş olan poliçelerin vadelerinin belirlenmesi için kabule arz edilmeleri gerekir. Bankalar kendilerine vesaikle birlikte gelen poliçeyi muhataplarının kabulüne arz ederler. Kabulün kayıtsız ve şartsız olması gerekmektedir.

Kabul beyanı poliçe üzerine yazılarak “kabul edilmiştir (accepted)” deyimiyile ifade edilmek suretiyle ve tarih atılarak muhatap tarafından imzalanır. Muhatabın, poliçenin ön tarafını imzalaması kabul hükmündedir.

Aval kredisi:

Aval, poliçenin ön kısmına yazılan şartsız ve rücu edilemez kefalettir. Poliçe ve bono bedelinin ödenmesi aval suretiyle tamamen veya kısmen güvence altına alınabilir.

Kim için taahhüt altına girilmişse aval veren onun gibi sorumlu olur. Aval veren kimsenin taahhüt ettiği borç, şekle ait noksanlıktan ya da başka bir nedenden dolayı hükümsüz olsa bile aval verenin taahhüdü geçerlidir.

5.5. Banka Dışı Kaynaklı Krediler:**5.5.1. Eximbank kredileri:**

İhracatın geliştirilmesi için doğrudan Eximbank tarafından veya bankalar tarafından TL ve Döviz olarak kullanılan bir kredi çeşididir. Bu kredi, Türk menşeli malların ihracatının yapılması aşamasında taahhüt doğuran ve fiyat avanatajı sağlar.

5.5.1.1. Sevk öncesi ihracat kredileri:

SÖİK-TL ve SÖİK-DVZ bütün sektörler için ihracatın sevk öncesi aşamasında kullanılan kredilerdir. Bu krediler, taahhüt doğurmakta, imalatçıların finansman ihtiyaçlarını ucuz maliyetlerle gidermektedir.

Krediden sadece ihracatçılar faydalanmamakta, ihracatçılarla beraber imalatçılar ve imalatçı-ihracatçılar da yararlanabilmektedir.

İSST ile DKF, transit ticaret, takas (Özel takas hariç),bedelsiz ihracat, reeksport, bağlı muamele, sınır ticareti ve geçici ithalat türü ihracat şekilleri kredilendirilemez.

5.5.1.2. İhracata hazırlık kredisi (performans kredisi):

Türk Eximbank kaynaklarından doğrudan kredi kullanılması uygun bulunan firmaların bu tür kredi taleplerinde teminat istenmektedir. Bu teminatlardan birisi de Banka Teminat mektubudur. Türk Eximbank'ın kredi kullanacağı firmalardan teminat olarak Banka teminat mektubu talep etmesi durumunda, Bankaca kredi talep eden firma lehine gayrinakdi TL veya gayrinakdi YP kredi tahsisi yapılmakta, firma lehine, kullanılan kredinin teminatı olarak, Eximbank'a hitaben teminat mektubu düzenlenmektedir.

5.5.1.3. Özellikli krediler:

Eximbank, ihracat yapan firmaları ve ülke dışında yatırım yapan girişimcileri özellikli kredi programlarıyla da destek olmaktadır. Bahsedilen kredi programları, standart kredi ve garanti programlarının haricinde kalan, ancak bunları tamamlayan özellikteki programlardır.

5.5.1.4. Diğer konular:

Türk Eximbank'ın kredi programları içerisinde çok sayıda kredi türü ve uygulaması bulunmaktadır. Eximbank kaynağından kullanılan kredi türleri ve uygulama esasları (faiz oranları, vadeler, firma limitleri ve diğer) ekonomide meydana gelen gelişmeler ve ihtiyaçlar doğrultusunda değişebilmekte, değişikliklere ilişkin duyurular Türk Eximbank tarafından Bankalara bildirilmektedir.

5.5.2. Ülke kredileri:

Bazı Avrupa Birliği ülkeleri, Amerika, Japonya gibi ülkelerin ihracatlarını geliştirip artırmak amacıyla, bu ülkelere ithalat yapacak firmalara, ilgili İhracat Kredi Kuruluşları aracılığıyla vadeli finansman sağlayan kredilerdir.

Bu ülkelerin bazıları ve ilgili kuruluşları şunlardır: Almanya (HERMES), İsviçre (SERV), ABD (US EXIM), İtalya (SACE), Fransa (COFACE), Japonya (JBIC). ABD'nin ayrıca Tarım Bakanlığı'na bağlı Commodity Credit Corporation (CCC) tarafından yürütülen ve Amerika'dan ithal edilecek tarım ürünlerinin finansmanında kullanılan GSM 102 ve GSM 103 kredileri gibi.

Ülke kredilerinin avantajları:

- Yatırım yapan firmaların projelerine destek sağlar.
- Firmalara likidite ve satın alma gücü kazandırır.
- Piyasanın şartlarına göre yurt içinden alınacak kredilere nazaran daha uzun vadeli finansman sağlar.
- Konjoktüre göre değişmekle birlikte yurt içinden kullanılacak kredilere göre daha düşük faizle borçlanma olanağı sunar.

5.5.2.1. GSM kredileri:

Türkiye'deki ithalatçıların A.B.D.'den satın alacakları, genellikle tarım ürünleri ithalatının artırılması amacıyla, A.B.D. Tarım Bakanlığı'na "Commodity Credit Corporation " tarafından yürütülmekte olan bir kredi türü uygulamasıdır.

GSM 102 kapsamında geçerli olan ticari ürünler: Ahşap ürünleri, buğday, buğday unu, irmik, pirinç, çeltik, yem tohumları, hayvan yemi, proteinli besinler, damızlık çiftlik hayvanları, damızlık kümes hayvanları, balık, bitkisel yağlar, tohumlar, don yağı, hayvansal yağ, mandıra ürünleri, etler, besi sığırları, pamuk ipliği, pamuk ürünleri, ekin tohumları, etil alkol. GSM103 kapsamında geçerli olan ticari ürünler: Damızlık çiftlik hayvanları, besi sığırlar, damızlık kümes hayvanları.

5.5.2.2. E.C.G.D. kredileri (Export Credit Guarantees Department):

İngiltere'de üretilmiş malları ve bu mallar ve buna ilişkin hizmetlerin ihracatını ve İngiltere'de yerleşik firmaların denizaşırı ülkelerde yapmayı planladıkları yatırımlara finans sağlamak amacıyla uygulanmaktadır. Bu krediler 2 yıldan uzun vadeli olarak verilir ve İngiliz hükümetine bağlı E.C.G.D. tarafından düzenlenir. E.C.G.D. satıcı kredisi 2-5 yıl ya da daha uzun vadeli olabilmektedir. İthalatçı ile ihracatçı arasında yapılan satış sözleşmesinin %85'i finanse edilir. % 15'lik kısım, alıcı tarafından peşin olarak ödenmektedir.

5.5.2.3. HERMES kredileri:

Hermes kredileri, Hermes-Kreditversicherungs AG tarafından düzenlenmektedir ve amacı Alman menşeli malların ihracatını finanse etmektir. Hermes satıcı kredisi azami 5 yıl süreli olabilmekte ve ithalatçı ve ihracatçı arasında akdedilen satış sözleşmesinin % 85'i için finansman sağlamaktadır. Sözleşme tutarının geri kalan %15'lik kısmını ise ithalatçı peşin olarak ödemektedir. Kredinin geri ödemesi sabit taksitler halinde altı aylık periyotlarla yapılmaktadır.

5.5.2.4. SERV kredileri:

ERG, İsviçre'de yerleşik firmaların ürettiği ya da ticaretini yaptıkları mal ve hizmetlerin ihracatına destek sağlamak ve bu firmaların alamayacakları ithalatçı ülkelerin politik, ticari ve kambiyo rejimine dayalı diğer risklerini üstlenmek amacıyla kurulmuş İsviçre Federal Hükümeti'ne bağlı bir kurumdur. Söz konusu

kuruluşça taahhüt edilen fonlar, sermaye malları ve yatırım projeleri kapsamında yer alan inşaat makine ve malzemeleri için verilebileceği gibi; kiralama, lisans ve danışmanlık hizmetleri için de kullandırılabilir. SERV tarafından garanti edilen krediler, 2-5 yıl ya da işlemin niteliği doğrultusunda daha uzun vadeli olması mümkündür. Genel uygulama, satılan mal ve hizmetlerin toplam tutarının %15'inin peşin, kalan %85'lik kısmının da yüklemekten itibaren altı aylık eşit taksitlerle birlikte anapara + faizi olarak geri ödenmesi şeklindedir. ERG kapsamındaki fonlar ihracatçılara doğrudan verilebildiği gibi, ithalatçılara da ülkelerinde ERG'nin kabul ettiği bir yerel banka tarafından garanti verilmesi şekliyle tahsis edilebilmektedir.

5.5.3. Sendikasyon kredileri:

Büyük montanlı kredi işlemlerinde, gerek Bankaların tek başlarına ciddi boyutta risk almak istememeleri gerekse yasadaki sınırlamalar nedeniyle riskin tek bir finans kuruluşu tarafından üstlenilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, yetkilendirilmiş lider bir finans kuruluşunun koordinasyonunda diğer finans kuruluşlarının bir araya gelerek riskin belli oranlarda paylaşılması amacını güden bir işlemdir.

5.6. Türkiye’de Bankaların Sağladığı KOBİ Kredileri

Bu başlık altında; Eximbank ve Türk Kalkınma Bankası kredileri incelenmiş olup, Türkiye Halk Bankası ve bunların dışında kalan bankaların kredi çeşitleri tablo 12’de verilmiştir.

5.6.1. Türkiye Halk Bankası

Türkiye Halk bankası, ülke tasarruf bilincine katkıda bulunmayı ve toplanan tasarrufu ekonominin en fazla gerek duyulduğu alanlarda değerlendirerek esnaf ve sanatkarlar ile KOBİ'lere finansman sağlamak ve aynı zamanda ulusala ekonomi ile uyum sağlamak ve aynı zamanda bu tür kalkınma bankası görevini de sürdürmektedir. Ekonomimizin dinamik ve sürükleyici unsurlarından birisi olan KOBİ'lere yapılan finansal desteklerle bir yandan üretim artışı, standart ve kalite geliştirilmesi, yeni teknolojinin kullanılması teşvik edilmektedir. Diğer yandan işletmelerin büyümesi istihdam alanları açılmaktadır.

Halkbank, Avrupa Birliği’ne hazırlanırken küreselleşen dünyamızda ortak yatırımlara, teknoloji ve sermaye transferlerine de imkan açacak yeni KOBİ’ler

yaratılması Avrupa ile rekabet edebilecek bir yapı içinde entegrasyonu ve uyum sağlayıcı mali, ekonomik ve teknik bilgilendirme çalışmalarını da finans ve bilgilendirme programları yürütmektedir. Ayrıca, KOBİ'lere dönük olarak uygulanan yeniliklerle; söz konusu işletmelerin Gümrük Birliği ve AB sürecinde rekabetçi güçlerinin geliştirilmesi, istihdam ve katma değer oluşturmaları, ekonomiye pozitif kazanımlar sağlanmaktadır.

Halkbank'ın KOBİ'lere ilişkin uygulamaları arasında "444041 KOBİ diyalog" hizmeti önemlidir. Banka KOBİ müşterilerine, hukuki yardımdan iş yeri onarım yardımına kadar birçok konuda hizmet veren KOBİ Diyalog işleminin geliştirerek yenilemiştir. Halkbank'ın Anadolu yaklaşımında da öncü rol üstleneceğinde hareketle Anadolu yaklaşımı hakkında bilgi ve yönlendirme hizmeti, KOBİ'lere yönelik spot kredilerden sektör paketlerine, tüm kredilerin oran ve kullandırım şartları ile ilgili ön bilgi hizmetleri KOBİ diyalogun hizmetleri arasında yerini almıştır.

5.6.1.1. Türkiye Halk Bankası'nın Esnaf, Sanatkar ve KOBİ'lere sağladığı finansal destekler

Avrupa Yatırım Bankası (AYB) KREDİSİ

KOBİ Tesis-İşletme Kredisi

İş Makineleri Kredileri

OVD Yatırım Kredileri

Küçük Sanayi Siteleri Fonu

Girişimci Gayri Nakit Kredisi

Dünya Bankası Kredisi

KOBİ sanayi kredileri,

KOBİ yüksek teknoloji kredileri,

Büyük ölçekli sanayi kredileri,

Turizm kredileri,

Serbest meslek kredileri,

Onarım kredileri

Eximbank sevk öncesi Türk Lirası KOBİ ihracat kredileri

Eximbank sevk öncesi Döviz KOBİ ihracat kredileri olup bazıları aşağıda ayrıntılı olarak incelenmiştir (Çelik ve Akgemici, 2010).

KOBİ tesis- işletme kredisi :

İşletmelerin modernizasyonun temini amacıyla makine ekipman satın almak için tesis yada malzeme ve işletme giderlerini karşılamak için işletme kredisi olarak açılmaktadır. KOBİ'lerin üretimleri ile ilgi olabilecek iş makinelerinin alımına yönelik olarak da tesis kredisi kullanılmaktadır.

İş makineleri kredisi

Üretim faaliyetlerinde bulunan KOBİ'lerin FORKLİFT, KREN, vinç yükleyici (lastik tekerli, paletli), traktör, kepçe, ekskavatör (lastik tekerli, paletli), transmiksler, kamyon, kamyonet vb. iş makinalarının alımına yönelik olarak oluşturulmuş bir kredi türüdür.

Orta vadeli döviz yatırım kredisi

Başlangıcı "bin KOBİ bin ihracatçı projesi" ile olmuştur. Halkbank tarafından Avrupa tahvil piyasasından sağlanan kaynakla; KOBİ'lerin önce yatırımlarını realize ederek kapasitelerine artırmaları üretim teknolojilerini yükselterek maliyetlerini kısma ve daha kaliteli ürünler üreterek özellikler yurt dışı pazarlarda kolayca satılabilmeleri, ülkemizin ihracat seferberliğine katkı sağlamaları amaçlanmaktadır. KOBİ'lere ihracata yönlendirme ve ihracat yapan KOBİ'lerin pazarlarını genişletme amacıyla yatırım ve gerektiğinde işletme kredisi şeklinde kullanılmaktadır.

Küçük sanayi siteleri fonu

Sanayi Bakanlığı bütçesinden ya da Avrupa sosyal kalkınma fonunda hazinece açılan kredilerdir. Küçük sanayilerin şartlarına uygun, modern ve teknik şartları sağlayan işyerlerine sahip olmalarını desteklemek, bu grubun genel hizmetlerini temin edecek işletmeleri kapsayan bir sanayi sitesi tesis etmek ve işletmek üzere kurulmuş kooperatiflere gerekli finansal ve teknik desteği sağlamak amacını taşımaktadır.

Girişimci gayri nakit kredileri:

TL/YP teminat mektup kredisi:

Bir işin yapılması, malın hizmet ve teslimi veya bir borcun ödenmesi karşılığında Bankaların kişi, kurum veya kuruluşlara hitaben verdikleri kayıtsız ve şartsız ödeme taahhütleridir. Şartlar yerine gelmezse söz konusu mektuplar nakite dönüştürülmektedir.

5.6.1.2. Türkiye Halk Bankası'nın Esnaf, Sanatkar ve KOBİ'lere sağladığı finansman dışı destekler

- Teknik Danışmanlık Merkezleri
- Meslek Akademileri
- Yurt Dışı Hizmetleri ve Yurt Dışı Destek Bürosu
- Avrupa Birliği Merkezi

5.6.1.2.1. Kredi Garanti Fonu

Halkbank'ın kurucu ortaklarından olduğu, Kredi Garanti Fonu (KGF) KOBİ firmaları teminatlanma sıkıntısından dolayı bankalardan kredi kullanamamakta ve tam olarak bu ortamda KGF bankalar tarafından istenen teminat engelini aşarak firmalara finansman konusunda büyük bir avantaj sağlamaktadır. Banka kredisine ulaşmak güçlü bir teminatı gerektirebilir. KGF bu konuda kefaletiyle KOBİ'lere büyük bir yatırım desteği vermektedir.

Yararlanacaklar: Başarı vadeden genç ve yaratıcı girişimcilere Küçük ve Orta Ölçekli işletmelerin büyüme gelişmelerine destek veren KGF, iyi iş fikirlerinin önündeki teminat yetersizliği engelini ortadan kaldırmaktadır. Kredi olanaklarına büyük işletmeler kadar kolay ulaşamayan küçük işletmelerin bu teminat problemi, KGF kefaletiyle giderilmekte bu sayede KOBİ'lerinde kredi kullanma olanağı doğmaktadır (Çelik ve Akgemici, 2010).

5.6.2. Eximbank kredileri ve KOBİ sınıflaması

Yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden, yıllık net satış hâsılatı veya mali bilançosu 40 Milyon TL'yi aşmayan, bağımsız işletme tanımına giren, imalatçı

ihracatçı özelliğine sahip mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler kısaca KOBİ'ler ihracat taahhüdünü karşılığında ve malların serbest dövizle ihracat edilmesi koşulu ile kredilendirilir.

Krediler:

- Sevk öncesi ihracat krediler,
- SOİK TL
- Sevk öncesi Türk Lirası kalkınmada öncelikli Yörelere ihracat kredisi
- SOİK DVZ
- Performans kredileri
- Dış ticaret şirketleri (TDŞ) kısa vadeli döviz ve TL ihracat kredisi
- Performans döviz kredisi ve performans TL kredisi
- Özellikli kredi grubu
- Vadesi kısa ihracat alacakları iskonto programı
- Sevk öncesi reeskont kredileri
- İslam Kalkınma Bankası orta vadeli ticaretin finansmanı fonları
- ITFO line ihracatına dönük ithalatın finansmanı (Çelik ve Akgemici, 2010)

5.6.3. Türkiye Kalkınma Bankası'ndan KOBİ desteği

Türkiye Kalkınma Bankası, KOBİ'lerin sanayi, turizm, eğitim, sağlık ve enerji yatırımına yönelik olarak finansman desteği sunmakta olup çeşitli dönemlerde yurt dışı kaynaklı kredilere aracılık yapmaktadır.

Çizelge 5.11: KOBİ'lere yönelik faaliyetlerde "KOBİ Bankacılığı" hizmeti sunan Bankalar ve ürünleri

	BANKA İSMİ /MÜLKİYET YAPISI	HİZMET TÜRLERİ
	ALTERNATİF BANK / Özel Sermayeli Banka	<ul style="list-style-type: none"> - Nakit Yönetimi - Yatırım Ürünleri - Krediler - İşletme Finansmanı - Dış Ticaret Finansmanı - Orta ve Uzun Vadeli Finansman - Diğer Hizmetler - KOBİ Bilgi Köşesi
	AKBANK/ÖzelSermayeli Banka	<ul style="list-style-type: none"> - Aylık Eşit Taksitli Ticari Kredi, - Makine Yenileme Ekipman Kredisi, -Hammadde Alımına Yönelik Kredi, -Taşıt / Filo Kredisi, -Turizme Destek Paketi, -Taksitli İhracat Kredisi, -Değişken Faizli Taksitli KOBİ Kredisi - Kral KOBİ Kredisi
	FİNANSBANK / Türkiye'de Kurulmuş Yabancı Banka	<ul style="list-style-type: none"> - Nakit Yönetim Kredisi - Yatırım Kredileri - POS İş Yeri Hizmetleri - Alternatif Hizmet Kanalları - Sektörel Çözümler (İmalat, Tarım ve Ticari Araç Destek Paketleri) - İşbirlikleri - Danışmanlık - Destek Ürünler
	GARANTİ BANKASI / Özel Sermayeli Banka	<ul style="list-style-type: none"> - Nakit Yönetimi - Yatırım Ürünleri - KOBİ Kredileri - Dış Ticaret - Leasing - Şubesiz Bankacılık - KOBİ Sigorta -KOBİ'lere Özel Hizmetler -Kredi Garanti Fonu, -KOBİ Proje Kredileri, KOBİ Rehberi, -KOBİ Girişim
	HALKBANK / Kamu Sermayeli Banka	<ul style="list-style-type: none"> - Nakit Yönetim Kredisi - Yatırım Kredisi - KOBİ Kredisi - Sektörel Krediler (İmalat, Teknoloji, Turizm, Tarım, Nakliye, Eczacı, Girişimci, Franchising Destek Paketi) - Kredi Garanti Fonu - Destek Ürünler - KOBİ Sigorta - Leasing - Girişim Sermayesi
	ŞEKERBANK / Özel Sermayeli Banka	<ul style="list-style-type: none"> - Sektörel Destek Kredisi -KOBİ Kredileri -Turizm Kredileri -Tarım Kredileri - Yatırım Ürünleri - Dış Ticaret Ürünleri - ADK Ürünleri - KOBİ Sigorta Paketi - KOBİ Destek Ürünler
	VAKIFBANK / Kamu Sermayeli Banka	<ul style="list-style-type: none"> - KOBİ Kredisi - İşletme Kredisi - Hammadde Alım Kredileri - İşyeri Edindirme Kredileri - Esnaf Destek Kredileri - Plaka Kredisi - Ticari Taşıt Kredileri - Tarım Sektörü Kredisi - Üç Sezon Vadeli Turizm Destek Kredileri - Franchising Kredileri

	ZİRAATBANKASI/ Sermayeli Banka	Kamu	<ul style="list-style-type: none"> -BCH Kredisi -İskonto ve İştirak Kredisi -Senet Karşılığı Avans -Dövizli Çek Kredisi -Spot Kredi -Nakit Yönetim Kredisi -Döviz Endeksli Kredi -Gün İçi Kredisi -Taksitli Ticari Kredi -Taksitli Döviz Kredisi -Tarım Sektörü Kredisi -Ticari Kart Kredisi -Sigorta -KOBİ Telefon Bankacılığı
	İŞBANKASI/ Sermayeli Banka	Özel	<ul style="list-style-type: none"> -Ticari Ek Hesap Kredisi -Taksit Ödemeli Ticari Krediler -MaxiPOS Kredisi -Altın Kredisi -İşyeri Kredisi -Küçük İşletmeler TL Kredisi -Kendi İşim Kredisi -İşyeri Kira Kredisi -Kira Temlikli Kredi -Ticari Arsa Kredisi -Ticari Kartlar -İhracat Kredileri -Döviz İşlemleri -KOBİ Bankacılığı
	YAPIKREDİ BANKASI/ Sermayeli Banka	Özel	<ul style="list-style-type: none"> -Nakit Destek Kredisi -Makine Donanım Kredisi -Ödemesi Kolay Turizm Kredisi -Sezona Hazırlık Kredisi -Taşıt Kredisi -Taksi Kredisi -Franchising Kredisi -Çek Karnesi -Business Kart -Kasko -Bes -Sağlık Sigortası -İşyerim

6.SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Kurtuluş savaşının sona ermesiyle ülkenin özel girişim konusunda ki eksikliği tam bağımsızlaşma yolunda hep bir engel teşkil etmiştir. Bu bağlamda büyüme için kalkınma planları hazırlanmış, girişimcilere özel teşvikler verilmiş, ekonomik açıdan dışa bağımlılığın önüne geçilmeye çalışılmış, ithal malların tüketimi engellenmiş, yerli üretim desteklenmiştir. Rekabetin giderek arttığı globalleşme sürecinde ekonomik güç daha da önem kazanmıştır. Günümüz Türkiye'sinde ekonomik büyümenin önemli bir lokomotifini olan özel sektörün gelişimi açısından çok yol kat ettiği kaçınılmaz fakat yetersizdir. Bu bağlamda, yeni yatırımların desteklenmesi ve profesyonelliğe ulaşılarak üretim kapasitelerinin artırılması yönünde özel girişimin özendirilmesi, ekonomik hedeflere ulaşmak için belirlenen politikalarda geniş yer tutmaktadır. Fon arz edenlerden toplanan fonları, bu amaç doğrultusunda fon talep edenlere aktararak yeni yatırımların ve özel girişimin ihtiyaçları doğrultusunda fonlaması bankaların ana misyonudur.

Kobiler, daha az yatırımla daha çok üretim ve ürün çeşitliliği sağlamaktadır. Düşük yatırım maliyeti ile istihdam yaratma; talep değişikliklerine ve çeşitliliklerine kolay uyum göstermektedir.

Kobiler ellerindeki öz kaynaklarıyla işletmeler oluşturmakta, bu kaynaklar ile hem yatırım hem de pazarda yer almak istemekte fakat yeterli performansı yakalayamamaktadır. KOBİ'ler piyasa koşulları nedeni ile vadeli satışlarını da öz sermayeleri ile finanse etmek zorunda kalmaktadırlar. Daha kuruluş aşamasında başlayan bu öz sermaye sorunu Kobiler yaşamları boyunca olumsuz etkilemektedir.

KOBİ'lerin dünya rekabet şartları içerisinde yerlerini almaları, bu amaçla da kendilerini mutlaka yenilemeleri gerekmektedir. Büyüklüğü ne olursa olsun, tüm işletmelerin değişen dünya şartlarına ayak uydurması bir zorunluluktur. Bunun için, işletmeler için her türlü adım atılmalıdır.

Finansal istikrarsızlık son on yılda dünya ekonomisinin en belirgin özelliği olmuş, kısa dönemler halinde ortaya çıkan ve birbirini izleyen krizler özellikle gelişmekte olan ülkelerin reel ekonomileri üzerinde kalıcı etkiler bırakmıştır. Gelişmekte olan ülkelerdeki KOBİ'lerin finansman kaynağı konusunda büyük sıkıntıları vardır. Gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerinde var olan sermaye yetersizliği kaynakların verimli kullanımını gerektirmektedir. KOBİ'lerin finansal sorunlarına çare olabilecek finansal kaynaklara ihtiyaç vardır.

Ticari sınırların yok olduğu globalleşme sürecinde, dünyada söz sahibi olmak için güçlü bir ekonomi şarttır. Türkiye'de ki işletmelerin ağırlıklı olarak KOBİ segmentte yer aldığı göz önünde bulundurulursa, KOBİ'lerin gelişiminin ekonomik büyüme açısından önemi daha da vurgulanmaktadır

Bütün ekonomik politikalar bir temel olgu üzerine kurulmuştur. TAM İSTİHDAM. KOBİ'ler istihdam ve ekonomik kalkınmada önemli aktörler olarak kabul edilmektedir. Ekonomik dar boğazlar çoğu zaman KOBİ'ler sayesinde atlatılmıştır. Yapısal olarak küçük görünen bu işletmeler oluşturduğu katma değerle ekonominin can damarı konumuna gelmiştir. Özellikle 2008 yılından sonra KOBİ'lerin mevcut sorunlarına özellikle de finansal sorunlarına yönelik uzun vadeli, verimliliği artırmaya yönelik politikaların oluşturulması kaçınılmaz bir zorunluluk olmuştur.

KOBİ'lerin finansman sorunlarına kendi bakış açıları yanında, banka ve finans kurumlarının, devletin, ve çeşitli özel kuruluşların, meslek odalarının KOBİ'lere bakış açısı da göz ardı edilemez. İlk olarak devletin gerekli ve yeterli alt yapı çalışmalarını gerçekleştirip, tesisleri kurmaları neticesinde, yapılan ulusal ve uluslar arası anlaşmalarla KOBİ'leri destekler yönde politikalar uygulaması beklenmektedir. Alt yapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinden sonra ise, çeşitli çatılar altında birleşerek (Meslek Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları.vb.)kendi çalışma koşullarında bir takım düzenlemeleri kendilerinin yapmaları gerekmektedir. Bunların neticesinde oluşan alt yapıda, iş kurmak isteyen ve hali hazırda devam ettirdikleri işlerini geliştirmek isteyen KOBİ'ler devlet ve özel bankalar ve finans kurumları tarafından desteklenmelidir.

KOBİ'lere küçük işletmeler yatırım ortaklığı gibi yeni finansman araçlarının eğitim yoluyla tanıtılması ve bunların gelişiminin sağlanması için yapısal reformların yapılması gerekmektedir.

KOBİ'lerin kredi temin etmede karşılaştıkları en önemli sorunlardan biri olan teminat sorununun çözümü için uygulamakta olan Kredi Garanti Fonu tüm firmalara tanıtılmalı ve teminat sorunu konusunda firmalara KOSGEB bünyesinde eğitimler verilmelidir.

Özellikle yeni açılan KOBİ'lere vergi muafiyeti tanımlanmalı, istihdam noktasında yüklerinin azalması için SGK ile entegreli çalışması gerekmektedir. KOBİ'ler devlet teşviklerini üçüncü şahıslardan değil bizzat Hazine Müsteşarlığı'ndan posta ve telefon kanalıyla bilgilendirilmeli ve mevzuatın bu firmalar tarafından anlaşılabilir bir dille düzenlenmelidir.

KOBİ'lerin finanse olma durumuna ise bir göz attığımızda gerek dünyada gerekse de Türkiye'de bankalardan alınan krediler KOBİ'lerin faaliyetleri için kullandıkları başlıca finansman kaynağıdır. Ancak bankacılık sisteminin yeterince etkin işlemediği gelişmekte olan ülkelerde, özellikle KOBİ'lere uygulanan kredi faizlerinin yüksekliği ve verilen kredi karşılığı istenen garantiler gibi sorunlar nedeniyle bankalardan sağlanan krediler KOBİ'lerin ihtiyaçlarını karşılamakta yeterli olmamakta ya da bu işletmeler için yeni sorunlar yaratmaktadır. Finans kuruluşları riskli gördükleri KOBİ'lerle kredi ilişkisine girmek için yüksek teminatlar istemektedir. Bu da KOBİ'leri kısır döngüye sokmaktadır. Büyük işletmeler talep ettikleri kredi karşılığında varlıklarını teminat olarak gösterebilirken, küçük işletme sahipleri genellikle şahsi mal varlıklarını teminat olarak göstermektedirler. İş hayatının kötü gitmesiyle de küçük işletme sahibi tüm mal varlığını kaybetme riskiyle karşı karşıya kalabilmektedir. Bu durum, küçük işletmelerin kredi yoluyla finansmanda çekimser davranmalarına neden olmaktadır.

KOBİ'lerin finansmana erişim imkânlarının iyileştirilmesi; girişimciliğin geliştirilmesi, rekabet gücünün ve yenilikçiliğin artırılması ve ekonomik gelişmenin sağlanmasında kritik faktörlerdir. KOBİ'ler büyümek, faaliyetlerini geliştirmek ve genişletmek için öz kaynaklarının yanı sıra ek finansmana ihtiyaç duymaktadır. Ancak, finansman kuruluşları KOBİ'lerin finansmanını riski yüksek, getirisi düşük olarak görmektedir. Ayrıca, KOBİ'lerin finansman sisteminin gerektirdiği karmaşık ve kapsamlı finansal dokümantasyon sistemine uyumlu duruma getirilmesi gerekmektedir. KOBİ'ler kredi kullanımında; düşük faiz oranları uygulayan, daha az teminat talep eden ve daha basit işlemler gerektiren kredi planlarını tercih etmektedirler.(DTP 2007-2013).

Dünyadaki KOBİ pazarı, sahip olduğu potansiyel bankalar için önemli bir rekabet alanı haline gelmektedir. Ancak, bu rekabet bankaların mevcut ürün ve hizmetlerini çeşitlendirip iyileştirilmelerini ya da KOBİ'lere yönelik yeni ürün ve hizmetler geliştirmelerini gerektirmektedir. Bu bağlamda, Ticaret Bankacılığının yeni önem kazanan ve gelişen bir boyutu olarak ortaya çıkan KOBİ Bankacılığı faaliyetleri, bankalar ve KOBİ'lerce karşılıklı kazanımlar elde edilmesinde büyük önem taşıyor hale gelmiştir. İşte bu ortamda Bankaların Kobilere verdiği destekler ön plana çıkmıştır. Bankalar KAZAN-KAZAN yönteminde stratejiler geliştirerek, işletmelerin pozisyonlarına göre kredi türleri çıkarmıştır.

Özellikle KOBİ KREDİ TÜRLERİ bir firmanın kullanacağı kredi için çok önemlidir. Firmalar Bankalardan kullandığı kredilerde işletmenin uzun vadeli yatırımları için kısa vadeli işletme kredileri kullanması firma için çok büyük bir hatadır. Özellikle ne tür kredi bacağına kullanmasını bilmek zorunda KOBİ'ler. Bunun araştırmasını yapmalı uygun kredi, uygun finansman yöntemiyle kullanılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akgemici, T. & Çelik A. (2010). *Girişimcilik Kültürü ve KOBİ'ler*. Ankara:Gazi.
- BDDK (2014). *Finansal Piyasalar Raporu*. Ankara.
- BDDK (2007). *Finansal Piyasalar Raporu*. Ankara.
- Berk N. & Güler A. (2004). *Ticari Bankaların Kredi Riskini Etkileyen Temel Faktörler:1992-2003 Dönemi Türk Bankacılık Sistemi Analizi*. İstanbul:SPK Yayınları.
- Commission of the European Communities (2005). *The Activities of the European Union for Small and Medium-sized Enterprises : SME Envoy Report*. Brussels.
- DPT (2004). *Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu*. Ankara.
- Durman, M., Önder, H. (2007). *KOSGEB Teşvikleri*. İstanbul:Alfa Akademi.
- Erdoğan, Z. (2012). *Girişimcilik ve KOBİ'ler*. Bursa:Ekin Yayınevi.
- European Commission (2002). *Observatory of European SMEs*. Brussels.
- European Commission (2003). *Observatory of European SMEs 2003 : Competence Development in SMEs*. Brussels.
- European Commission (2005). *The New SME Definition : User Guide and Model Declaration*. EC Enterprise and Industry Publications.
- European Economic and Social Committee (2004). *Towards A More Dynamic Approach To Implementing The Lisbon Strategy*. Luxembourg.
- Eurostat (2003). *Structural Business Statistics Size Class*.
- Eyuboğlu, D. (2003). *Girişimciliğin Geliştirilmesi*. Ankara:Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları.
- Halk Bankası 901-923-GENEL MEKTUP (2013). *Şube Yapılanması, Müşteri ve Şube Segmentasyonu, Kredi Değerlendirme ve Onay Süreçleri*.
- Halk Bankası (2013). *Genel Bankacılık*. Ankara:Halk Akademi Yayınları.
- Halk Bankası (2013). *901-923-GENEL MEKTUP: Şube Yapılanması, Müşteri ve Şube Segmentasyonu, Kredi Değerlendirme ve Onay Süreçleri*.
- Halk Bankası. (2014). *Halkbank Uygulama Talimatı*, Sayı:902-903.
- KOBİ Proje Destek Programı. 05/12/2014,
<<http://www.kosgeb.gov.tr/Pages/UI/Destekler.aspx?ref=3>>.
- Koç, İ.Ö. (2008). *Türk Kobileri Bugünü ve Geleceği*. Arıkan Basım Yayın.
- Kurtoğlu, R. (2012). *Türkiye Ekonomisi*. Ankara:Sinemis Yayın.
- Kurtoğlu, R. (2011). *Küresel Ekonomik Krizi ve Yeni Dünya Düzeni*. Ankara: Sinemis Yayın.

- Kurtoğlu, R. (2013). *Küresel Para Savaşları ve Davranış Ekonomisi: Nörofinans*. Ankara:Orion Yayınevi.
- OECD (2005). *Türkiye KOBİ Raporu*, Taner, B.S.
- OECD (2000). *Small and Medium Enterprise Outlook: Enterprise, Industry and Services*. Paris:OECD Publications
- OECD (2005). *SME and Entrepreneurship Outlook*. Paris:OECD Publication.
- Özdemir S., Ersöz H.Y., Sariođlu H.İ. (2006). *İşsizlik Sorununun Çözümünde KOBİ'lerin Desteklenmesi*. İstanbul:İTO Yayınları.
- Resmi Gazete (2014). *Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*, <<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/11/20121104-11.htm>>
- Sarıaslan, H. (1994). *Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Finansal Sorunları : Çözüm İçin Bir Finansal Paket Önerisi*. Ankara:TOBB Yayınları.
- Small and Medium-Sized Enterprises 2015, 15/03/15, <[http://en.wikipedia.org/wiki/Small and medium-sized enterprises](http://en.wikipedia.org/wiki/Small_and_medium-sized_enterprises)>.
- T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, (2013). *KOSGEB 2008-2012 Stratejik Planı*.
- Tutar F., Ünlüleblebici Y. 2014, 'Türkiye'de KOBİ Kredilerinin Ekonomik Büyümeye Etkisi', Global Journal of Economics and Business Studies.
- TÜİK (2001). *İmalat Sanayi Göstergeleri*. Ankara.
- TUIK (2009). *TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verileri*. Ankara.
- TÜİK (2010). *TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2010 yılı verileri*. Ankara.
- Türk Eximbank, (2014). Kobi Tanımı, <<https://www.eximbank.gov.tr/TR,441/genel-bilgi.html>>.
- UNIDO (2002). *Corporate Social Responsibility : Implications for Small and Medium Enterprises in Developing Country*. Vienna.
- Vinde, V.P. (2007). *General Introduction to Environment for SMEs*. Paris: OECD Publications.

ÖZGEÇMİŞ

YUNUS ERTAŞ
M. Fevzi Çakmak Cad. Posta Cad. No :10/5 Güngören,
İstanbul
(0212) 414 15 42
0532 7311 186
E-mail: yunusertas86@gmail.com

KİŞİSEL BİLGİLER

Doğum Tarihi 1982
Medeni Durum Evli – Bir çocuk babası
Askerlik Durumu Tamamlandı

İŞ TECRÜBESİ

2004-2005 ÖZEL ASLI SÜRÜCÜ KURSU İstanbul Pazarlama
2006-2015 TÜRKİYE HALKBANKASI AŞ
2004 KPSS ile Şube: Zeytinburnu
• 2006 – Gişe Görevlisi
• 2009- KOBİ Müşteri Asistanı- Servis Görevlisi-
• 2012- Kobi Müşteri İlişkileri Yetkilisi- Servis Yetkilisi

ÖĞRENİM BİLGİLERİ

2000 Bingöl Anadolu İmam Hatip Lisesi

2008 Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi- İktisat Bölümü

2015 İstanbul Aydın Üniversitesi Ekonomi Finans Ana Bilim Dalı- Bankacılık ve Sigorta İşletmeciliği Bölümü Tezli

ALINAN EĞİTİMLER

KOBİ MİY DIŞ TİCARET SERTİFİKASYON PROGRAMI
SEGEM SİGORTA TEKNİK PERSONEL SERTİFİKASI
BES SERTİFİKASI EĞİTİMİ
HALKYATIRIM-HALKPORTFÖY EĞİTİM
ACİL DURUM EĞİTİMİ
KOBİ YENİ YASAL DÜZENLEMELER-2/YENİ TEŞVİK YASASI
KOBİ YENİ YASAL DÜZENLEMELER-2/YENİ TTK & BK
KOBİ YENİ YASAL DÜZENLEMELER-2/TTK-MALİ DÜZENLEMELER
KOBİ YENİ YASAL DÜZENLEMELER-2/BASEL II
KOBİNİN USTALARI
SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ ÖNLENMESİ
EXİMBANK KREDİ VE SİGORTA PROGRAMLARI
REKABET HUKUKU
BANKACILIK SEKTÖRÜ İÇİN YENİ TTK
FKA ENERJİ VERİMLİLİĞİ KREDİSİ
KOBİNİN USTALARI-ÜRÜN VERİMLİLİĞİ VE KARLILIK
KOBİNİN USTALARI-RİSK ANALİZ ATÖLYESİ
KOBİNİN USTALARI-ETKİN PORTFÖY YÖNETİMİ
KOBİNİN USTALARI-UYGULAMALI ÜRÜN SATIŞ
TÜREV ÜRÜNLER
TAKİP VE TASFİYE UYGULAMALARI
EKSPERTİZ İŞLEMLERİ
SEKTÖR ANALİZİ
TEMİNAT HUKUKU
KREDİ RİSK İZLEME
KREDİ TALEPLERİ DEĞERLENDİRME
KREDİ RİSK İZLEME
KREDİ MODÜLLERİ
KREDİTÖR TURNUVA - 12 SAAT KATILIM (3 SEANS)-GRUP 7
KKOBİ MİY KSP 45-BİLANÇO OKUMA TEKNİKLERİ
KOBİ MİY KSP 45-GENEL MUHASEBE
BAĞLI ORTAKLIKLAR BİLGİLENDİRME TOPLANTISI
ENVANTER UYGULAMASI
ENVANTER UYGULAMASI
SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASI
EKO.TREND VE BEK. BANKAMIZ. ÜZERİ. ETKİ
İST.2.BÖLGE-KURUMİÇİ TOPLANTI VE KONFERANSLAR-KOBİMİY
KURUMİÇİ TOPLANTI VE KONFERANSLAR
KOBİ PSP-15 / ÜRÜN BAZLI SATIŞ
KOBİ PSP-15 / SATIŞA HAZIRLIK
KOBİ PSP-15 / DÖVİZ & EXİMBANK KREDİLERİ
KOBİ PSP-15 / GAYRİNAKDİ KREDİLERİ
KOBİ PSP-15 / ALTERNATİF FİNANSMAN TEKNİKLERİ
KOBİ PSP-15 / ÜRÜN VERİMLİLİĞİ
KOBİ PSP-15 / MENKUL KIYMET İŞLEMLERİ
KOBİ PSP-15 / SİGORTA ÜRÜNLERİ
KOBİ PSP-15 / HALKYATIRIM ÜRÜNLERİ
KOBİ PSP-15 / BİLANÇO BAZLI SATIŞ

KOBİ PSP-15 / MEVDUAT VE NAKİT YÖNETİMİ
BİLGİ SİSTEMLERİ GÜVENLİĞİ BDDK 1
SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASI VE TERÖRÜN FİNANSMANI İLE
MÜCADELE
KREDİ RİSK İZLEME
SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ ÖNLENMESİ
YÖN@ PROGRAMI KULLANICI EĞİTİMİ
BİLANÇO OKUMA TEKNİKLERİ
ETKİN PORTFÖY YÖNETİMİ
ÇEVRE, İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ, YÖNETİM SİSTEMLERİ
ZOR KİŞİLERLE BAŞA ÇIKMAK
TEMEL YATIRIM ARAÇLARI
BANKACILIKTA DOLANDIRICILIK EYLEMLERİNİ TESPİT VE ÖNLEME
YÖNTEMLERİ
TEMEL MUHASEBE BİLGİSİ
TAKIM ÇALIŞMASI
AKLIN VE DUYGULARIN İŞBİRLİĞİ: DUYGUSAL ZEKA
İŞE VE HAYATA YÜREKTEN ADANMAK
OPERASYON UYGULAMALARI
TEMEL BANKACILIK
TEMEL FİNANS BİLGİSİ
İLETİŞİM VE MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ
İŞ YAŞAMINDA PROFESYONEL DAVRANIŞ
STRATEJİK PAZARLAMA
MÜŞTERİ ODAKLI İLİŞKİ YÖNETİMİ
TEMEL SATIŞ BECERİLERİ
TEMEL BANKACILIK EĞİTİMİ
İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ
MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ YÖNETİMİ